

Komparace daňových systémů České republiky a Německa se zaměřením na daň z příjmů fyzických osob

Tomáš Šebesta

Bakalářská práce
2023

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Tomáš Šebesta**
Osobní číslo: **M21283**
Studijní program: **B0411P050002 Účetnictví a daně**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Komparace daňových systémů České republiky a Německa se zaměřením na daň z příjmů fyzických osob**

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Zpracujte literární poznatky z oblasti daňových systémů České republiky a Německa.
- Zpracujte literární poznatky z oblasti daní z příjmu fyzických osob v České republice a Německu.

II. Praktická část

- Na modelových příkladech analyzujte mechanismy fungování daňových systémů České republiky a Německa v oblasti daní z příjmu fyzických osob.
- Zhodnoťte výsledky analýzy.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam doporučené literatury:

- ALVARDO, Marry, Madalina CORTUT a Francesco DE LILLO. *European Tax Handbook 2021*. 32nd edition. Amsterdam: IBFD, 2021, 1340 s. ISBN 978-90-8722-690-9.
- DVOŘÁKOVÁ, Veronika, Marcel PITTERLING a Hana SKALICKÁ. *Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob ...* 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, 289 s. ISBN 978-80-7598-315-2.
- JOCHUM, Heike a Phillip J. THIELE. *Introduction to German Tax Law*. 2. vydání. Boorberg, R. Verlag, 2018, 132 s. ISBN 978-3-415-06160-6.
- KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018, 269 s. ISBN 978-80-7598-165-3.
- ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii: daňové systémy všech 28 členských států EU, legislativní základy daňové harmonizace včetně judikátů SDEU, společný konsolidovaný základ daně (CCCTB), akční plán BEPS, zdanění finančního sektoru*. 7. aktualizované a přepracované vydání. Praha: Leges, 2018, 382 s. ISBN 978-80-7502-274-5.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Blanka Jarolímová**
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **10. února 2023**
Termín odevzdání bakalářské práce: **19. května 2023**

L.S.

---

prof. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

Ing. Milana Otrusinová, Ph.D.
garant studijního programu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení: .....

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Cílem této bakalářské práce je porovnání daňových systémů České republiky a Německa s důrazem na daň z příjmů fyzických osob. Teoretická část práce objasňuje daňovou problematiku, daňové systémy obou států a podrobně rozebírá daň z příjmů fyzických osob. Praktická část se potom věnuje výpočtu modelových příkladů daně z příjmů v obou systémech a jejich následnému porovnání.

Klíčová slova: daňový systém, daň z příjmů, modelové příklady, srovnání, Česká republika, Německo

ABSTRACT

The goal of this bachelor's thesis is to compare the tax systems of the Czech Republic and Germany with emphasis on personal income tax. The theoretical part of the thesis analyzes both tax systems and thoroughly explains personal income tax. Consequently, the practical part then presents examples in both systems and compares them.

Keywords: tax system, personal income tax, examples, comparison, the Czech Republic, Germany

„The hardest thing in the world to understand is the income tax“

- Albert Einstein

OBSAH

ÚVOD.....	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 ZÁKLADNÍ POJMY DAŇOVÉ PROBLEMATIKY.....	11
1.1 OBECNÁ DEFINICE DANĚ	11
1.2 FUNKCE DANÍ	11
1.3 DAŇOVÉ NÁZVOSLOVÍ.....	12
1.4 DAŇOVÉ ZÁSADY A PRINCIPY	13
1.5 DĚLENÍ DANÍ	15
2 DAŇOVÝ SYSTÉM ČR	16
2.1 SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ V ČR	16
2.2 PŘÍMÉ DANĚ	17
2.2.1 Daň z příjmu právnických osob	17
2.2.2 Daň z příjmů fyzických osob	18
2.2.3 Daň z hazardních her.....	19
2.2.4 Daň z nemovitých věcí.....	19
2.2.5 Silniční daň.....	20
2.3 NEPŘÍMÉ DANĚ.....	20
2.3.1 Daň z přidané hodnoty	20
2.3.2 Spotřební daň	21
2.3.3 Energetická daň.....	22
3 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB V ČR.....	23
3.1 DÍLČÍ ZÁKLADY DANĚ	24
3.2 ODVODY NA SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ.....	27
3.3 ÚPRAVY ZÁKLADU DANĚ.....	28
3.4 VÝPOČET DANĚ	28
3.5 ZDAŇOVACÍ OBDOBÍ.....	31
4 DAŇOVÝ SYSTÉM NĚMECKA	32
4.1 SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ V NĚMECKU	32
4.2 PŘÍMÉ DANĚ	33
4.2.2 Daň z příjmů fyzických osob	33
4.2.3 Daň z příjmů právnických osob	34
4.2.4 Živnostenská daň.....	34
4.2.5 Církevní daň.....	35
4.2.6 Daň z nemovitostí	35
4.2.7 Daň z převodu nemovitosti	36
4.2.8 Daň darovací a dědická	36
4.2.9 Silniční daň.....	36

4.3	NEPŘÍMÉ DANĚ.....	37
4.3.1	Daň z přidané hodnoty	37
4.3.2	Spotřební daň	37
5	DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB V NĚMECKU.....	38
5.1	PŘÍJMY ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI.....	39
5.2	ODVODY NA SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ.....	39
5.3	ÚPRAVY ZÁKLADU DANĚ.....	40
5.4	VÝPOČET DANĚ	41
5.5	ZDAŇOVACÍ OBDOBÍ.....	42
II	PRAKTICKÁ ČÁST.....	43
6	KOMPARATIVNÍ ANALÝZA MODELOVÝCH PŘÍKLADŮ	44
6.1	DAŇOVÉ ZATÍŽENÍ ZAMĚSTNANCE S MINIMÁLNÍM MZDOU	44
6.1.1	Výpočet v modelu ČR.....	44
6.1.2	Výpočet v modelu Německa	45
6.1.3	Srovnání výsledků zatížení poplatníka s minimální mzdou.....	46
6.2	DAŇOVÉ ZATÍŽENÍ ZAMĚSTNANCE S PRŮMĚRNOU MZDOU	47
6.2.1	Výpočet v modelu ČR.....	47
6.2.2	Výpočet v modelu Německa	48
6.2.3	Srovnání výsledků poplatníka s průměrnou mzdou	49
6.3	DAŇOVÉ ZATÍŽENÍ ZAMĚSTNANCE S NADPRŮMĚRNOU MZDOU.....	50
6.3.1	Výpočet v modelu ČR.....	50
6.3.2	Výpočet v modelu Německa	51
6.3.3	Srovnání výsledků poplatníka s nadprůměrnou mzdou	52
6.4	DAŇOVÉ ZATÍŽENÍ ŽIVNOSTNÍKA	53
6.4.1	Výpočet v modelu ČR.....	53
6.4.2	Výpočet v modelu Německa	54
6.4.3	Srovnání výsledků zdanění živnostníka	55
6.5	DAŇOVÉ ZATÍŽENÍ RODINY.....	56
6.5.1	Výpočet v modelu ČR.....	56
6.5.2	Výpočet v modelu Německa	57
6.5.3	Srovnání výsledků zdanění rodiny	58
7	HODNOCENÍ MODELOVÝCH PŘÍKLADŮ A DOPORUČENÍ	60
	ZÁVĚR	62
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	63
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	67
	SEZNAM OBRÁZKŮ	68
	SEZNAM TABULEK.....	69

ÚVOD

Kdo by nechtěl pracovat v Německu? Vysoké příjmy, blízká lokalita a féroví lidé. S vyššími příjmy často ale přichází vyšší daňové zatížení. Každý by měl mít povědomí o tom, jakým daním je jeho příjem vystavován a jak snížit jejich dopad co možná nejvíce. S touto otázkou se lidé pracující v Německu často obrací na české daňové kanceláře. Daňového poradenství zabývající se německou daňovou soustavou je ale v České republice (dále jen ČR) příliš málo.

Tato bakalářská práce má za cíl podat jednotný přehled o daních jak v Německu, tak v ČR. Konkrétním zaměřením práce bude daň z příjmů fyzických osob.

V teoretické části budou nejdříve charakterizovány daňové náležitosti, funkce a rozdělení. Další část se již bude věnovat daňové soustavě ČR. Rozebrány budou stručně všechny daně a hlavní prostor bude v samostatné kapitole vyčleněn pro daň z příjmů fyzických osob a všechny její nuance. Obdobným způsobem bude popsána i daňová soustava Německa.

V praktické části budou prezentováni modelový poplatníci, kteří představují různé úrovně příjmů, a tyto příjmy budou v obou soustavách zdaněny. Dále bude provedena komparace daňového zatížení v obou státech. Na závěr práce je přichystáno shrnutí.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ZÁKLADNÍ POJMY DAŇOVÉ PROBLEMATIKY

Veškeré informace a definice jsou relevantní pro daňovou legislativu v roce 2023.

1.1 Obecná definice daně

Definicí daně je mnoho, např. Kubátová (2018, s. 15-16) definuje daň jako neúčelovou, nenávratnou a neekvivalentní platbu do veřejného rozpočtu, která je vynucena zákonem. Jedná se buď událost pravidelně se opakující (např. každoroční odvod korporátní daně), nebo nepravidelnou a platící pouze za jistých okolností (např. dříve dědická daň).

Nenávratnost rozlišuje daně zejména od půjček, kde se majetek po určité době vrátí zpět. Nicméně platí, že zaplacení daně nezaručuje subjektu žádné konkrétní právo. V demokratickém právním státě nemůže existovat spojitost mezi výší daně, kterou platí jednotlivec, a nárokem na veřejné statky. (Vančurová a Zídková, 2022, s. 2)

Neekvivalentnost daní spočívá v tom, že osoba, která odvádí daň a přispívá tak k veřejným financím, nedostává odpovídající protiplnění z veřejných výdajů. Obvykle se stává, že osoba s vyšším příjmem, a tedy platící vyšší daně, získává z veřejného sektoru méně než osoba s nižším příjmem, a tedy odvádějící daně v menší výši. Tímto je zajištěna solidarita v rámci veřejných financí. (Hejduková, 2015, s. 84)

Neúčelovostí daně se rozumí skutečnost, že nikdo neví, co z ní bude financováno. Nebude plně financovat žádný konkrétní vládní projekt, ale stane se součástí příjmů veřejného rozpočtu a následně z ní budou financovány různé veřejné výdaje. Uhrazením této daně tedy ani nemůže vzniknout právo na veřejný statek financovaný příslušnou daní z rozpočtu ČR.

1.2 Funkce daní

Zdanění se stává klíčovým prvkem hospodářské politiky státu, a to nejen s cílem naplnit státní rozpočet. Moderní daně plní řadu funkcí, které jsou zásadní pro hospodářskou stabilitu a rozvoj země. Mezi nejdůležitější patří následující (Vančurová a Zídková, 2022, s. 3):

Základním účelem daně je **fiskální funkce**, což znamená schopnost financovat veřejné výdaje. I když od daní očekáváme mnohem více, fiskální funkce musí být vždy dodržena. Nicméně nelze tvrdit, že splnění fiskální funkce může plně ospravedlnit jakoukoli změnu v daňové politice. Nepromyšlené úsilí o zvýšení výnosu daně může mít opačný účinek a vést například ke snížení výnosu jiné daně nebo k větší snaze vyhnout se dani úplně. (Vančurová a Zídková, 2022, s. 3)

Alokační funkce daní se využívá při situacích, kdy tržní mechanismy nejsou schopny zabezpečit efektivitu v umístění a rozdělování zdrojů, např. v případě nedokonalé konkurence. Daně mohou tuto chybu napravit a zajistit umístění veřejných prostředků tam, kde by se jich při tržní alokaci nedostávalo. (Klimešová, 2018, s. 9)

Přerozdělovací funkce zajišťuje přerozdělování příjmů a bohatství ve společnosti. Od bohatých a majetných subjektů jsou vybírány daně, které jsou vypláceny ve formě sociálních dávek například domácnostem s nižšími příjmy nebo nižší hodnotou majetku. Podobným způsobem může stát využívat přerozdělovací mechanismy pro subjekty podnikatelské. (Hejduková, 2015, s. 85)

Využití **stimulační funkce** daní spočívá v tom, že obvykle jsou daně vnímány jako zátěž, což motivuje subjekty k tomu, aby se snažily omezit své daňové povinnosti. Stát tedy nabízí subjektům různé možnosti daňových úspor nebo naopak zvyšuje zdanění subjektů, kteří se chovají nezodpovědně. (Vančurová a Zídková, 2022, s. 4)

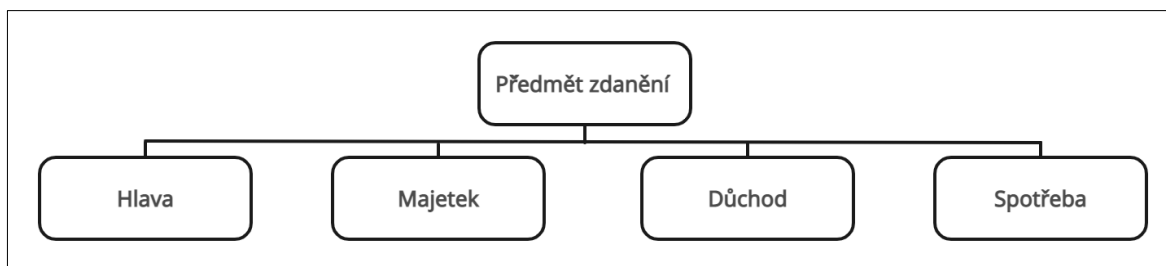
Funkce stabilizační – znamená redukci cyklických výkyvů v ekonomice státu s cílem zajistit dostatečnou zaměstnanost a zmírnit inflaci. Existuje mnoho sporů ohledně této role fiskální politiky. Kritici tvrdí, že snaha o stabilizaci může způsobit spíše nestabilitu. Nicméně, je nepopíratelné, že daňový systém může ovlivnit národní hospodářské ukazatele, bez ohledu na jeho důsledky. (Kubátová, 2018, s. 19)

1.3 Daňové názvosloví

Jedná se o základní prvky daňové konstrukce a její náležitosti. Rozhodují o tom, jaký dopad bude mít daň na jednotlivé daňové subjekty. Mezi nejpodstatnější prvky řadíme: **daňový subjekt, daňový objekt (předmět), základ daně, zdaňovací období a sazba daně.**

„Daňový subjekt je osoba podle zákona povinná strpět, odvádět nebo platit daň.“ Daňové subjekty dále dělíme na ty, jejichž předmět (příjem či majetek) je podroben dani – poplatníky a ty, kteří mají povinnost daň (vybranou či sraženou) odvést do státního rozpočtu. (Vančurová a Zídková, 2022, s. 6)

Objektem daně je předmět, na něž je daň uvalena. Předmětem může být zisk, vlastnictví nebo konzumace produktů či služeb. U každé daně jsou stanoveny v zákoně výjimky, které nejsou předmět daně. (Hejduková, 2015, s. 89-90)

Obrázek 1 Předmět daně (zdroj: Vančurová a Zidková, 2022, s. 8)

Základem daně je předmět daně vyjádřený v měrných jednotkách, ať už fyzikálních či peněžních. Základ daně je často nutné určit pro určitý časový interval, který je vymezen zákonem. Tento časový interval nazýváme zdaňovacím obdobím. (Hejduková, 2015, s. 90)

Vančurová (2022, s. 15) říká že, daňová sazba je vzorec, pomocí kterého se základu daně stanoví základní částka daně. Sazby dále dělíme na pevné, lineární a progresivní.

1.4 Daňové zásady a principy

Daňový systém by se měl pokusit vyjít vstříc všem zúčastněným, Klimešová (2018, s. 32) vyčleňuje 8 základních zásad a principů fungování daňového systému.

Zásada efektivnosti

Každá platba, každá daňová politika, zpomaluje tržní mechanismus svou existencí, zejména z pohledu daňového poplatníka, protože snižuje jeho dostupné finanční zdroje, jeho schopnost investovat nebo nakupovat. Nicméně správa daní a převod peněz od občanů a právnických osob do veřejných rozpočtů vyžaduje náklady. Tyto náklady by měli být v poměru k vybíraným daním co nejmenší. (Klimešová, 2018, s. 31)

Zásada motivace

Daňový systém by neměl podněcovat takové jednání a rozhodování subjektů daně, buď jednotlivců, nebo právnických osob, které by mohly mít nežádoucí dopad na společnost jako celek. (Klimešová, 2018, s. 33)

Zásada spravedlnosti

Spravedlnost daní je především zajištěna redistribučním účinkem – daně by měly zajistit spravedlivější rozdělení příjmů než to, které by vyplývalo z tržních podmínek. (Kubátová, 2018, s. 42)

Princip prospěchu (ekvivalence)

Podle teorie principu prospěchu, by měli být jedinci zdaněni podle prospěchu, který mají z veřejných výdajů, umožněných daněmi. Takovéto zdanění je distribučně nestranné, po zdanění je na tom každý subjekt stejně jako před ním, neboť došlo k pouhé rovnocenné výměně mezi ním a veřejným sektorem. Většina veřejných výdajů však na principu rovnosti nemůže být založena, protože spotřebu kolektivních statků prostě nelze rozdělit mezi daňové poplatníky (dálnice, hasiči) a také by existence některých tímto ztratila smysl, protože je založena na solidaritě (sociální dávky). (podnikas.cz, 2018)

Princip platební schopnosti

Podle principu platební schopnosti mají mít subjekty uloženy daně na základě své schopnosti je zaplatit. V této souvislosti se zdůrazňuje potřeba horizontální spravedlnosti, tedy že dva jedinci, kteří jsou v relevantních skutečnostech stejní, by měli platit stejnou daň, a vertikální spravedlnosti, tedy že jedinec, který je na tom v relevantních skutečnostech lépe, by měl odvádět vyšší daň. Tyto principy jsou teoreticky velmi lákavé, ale v praxi často tvoří neřešitelné problémy. (podnikas.cz, 2018)

Princip neutrality

Dle tohoto principu by měl každý jednotlivec platit za stejných okolností stejnou částku, bez ohledu na svůj příjem, vlastnictví atd. Často se jako příklad uvádí daň z přidané hodnoty, avšak ani tato není vždy bezvýhradně nestranná, protože samotná existence tří různých sazeb odporuje tomuto principu. (Klimešová, 2018, s. 33)

Zásada pružnosti a stability

Daňový systém musí být schopen flexibility. Není přípustné, aby daňové příjmy do veřejného rozpočtu dosahovali stejných hodnot v obdobích ekonomické konjunktury a recese. Zároveň, ale musí být systém schopen reagovat v období krize, jelikož veřejné výdaje se na rozdíl od příjmů v období ekonomické krize nezmenšují. Příkladem pružné daně jsou daně z příjmů, naopak spotřební daně jsou velmi neflexibilní. (Klimešová, 2018, s. 35)

Zásada politické průhlednosti

Schvalování daňových předpisů musí být transparentní, daňové předpisy různého druhu musí být dostupné všem subjektům včas a veřejnost musí být informována o způsobu jejich uplatňování.

1.5 Dělení daní

V literatuře nalezneme mnoho způsobů členění daní, nicméně Hejduková (2015), Kubátová (2018), Vančurová (2022) a Široký (2018) se shodují na následovném základním rozdělení:

Podle dopadu na poplatníka

Podle Kubátové (2018, s. 20) je **přímou daní** je myšlena daň, kterou hradí poplatník, jehož příjem spadá pod předmět daně. Tuto daňovou povinnost nelze převést na jiné subjekty. Do této kategorie řadíme daně osobní (např. daň z příjmů) a reálné (např. daň z nemovitých věcí).

Nepřímou daní je daň, která je vybírána ze spotřeby. V případě nepřímé daně je plátcem daně jiný subjekt než ten, kdo skutečně nese daňové břemeno. Prostřednictvím cen je daňové břemeno převáděno na jiný subjekt, zejména na spotřebitele (Hejduková, 2015, s. 87). Nepřímé daně se mohou vztahovat na všechny druhy statků (univerzální) anebo pouze na vybrané statky (selektivní).

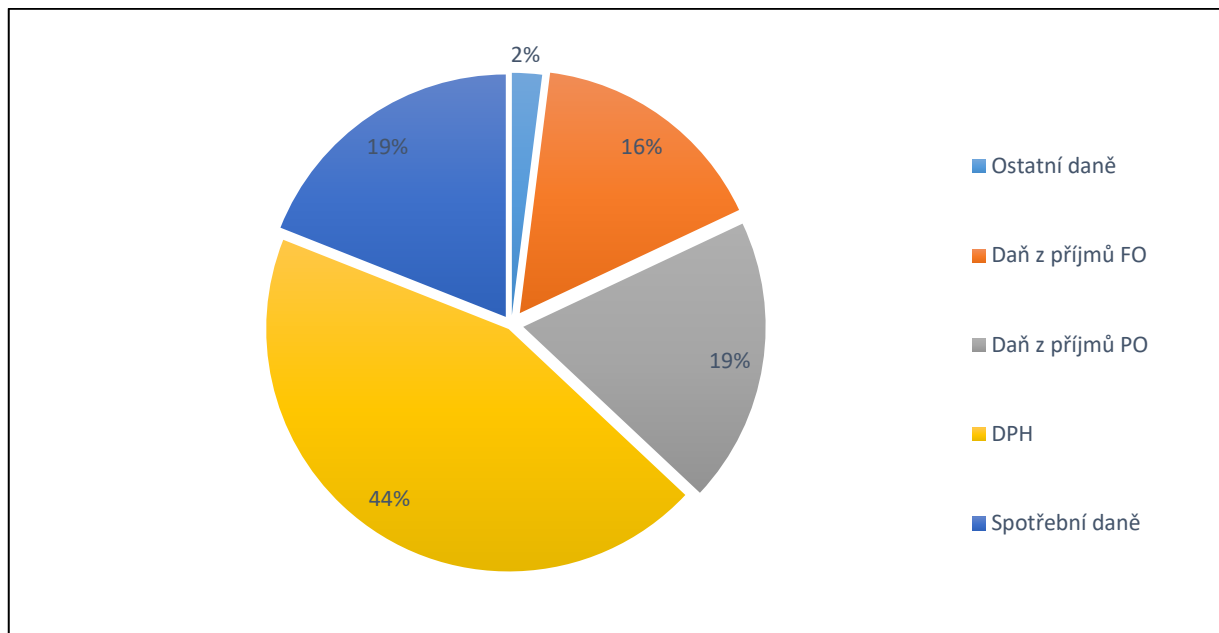
Podle vztahu základu a velikosti daně

Hejduková (2015, s. 88) daně takto dělí na: **daně bez vztahu k daňovému základu**, **daně specifické** a **daně ad valorem**.

Daně stanovené bez vztahu k základu daně zatěžují subjekt bez ohledu na jeho spotřebu a majetek. Důvodem ke zdanění subjektu je již pouhá existence subjektu, patří sem např. poplatky za svoz komunálního odpadu. Druhou skupinou jsou myšleny daně jednotkové. Jejich výše je stanovena počtem jednotek v daňové základu, řadíme sem např. spotřební daně. Poslední skupinou jsou daně ad valorem. U této daně se řídíme cenou zdaňovaného základu.

2 DAŇOVÝ SYSTÉM ČR

Daně jsou hlavní součástí státního rozpočtu. V roce 2022 tvořily daňové příjmy bez pojistného 48,5 % státních příjmů. Jejich rozdělení je vidět na obrázku č. 2.

Obrázek 2 Plnění daní do státního rozpočtu ČR za rok 2022 (vlastní zpracování dle Ministerstvo financí ČR, 2023)

2.1 Sociální pojištění v ČR

Nicméně celkový příjem státního rozpočtu z daní činí jen 789 mld. Kč, a to na pokrytí státních výdajů nestačí. Vedle dotací z Evropské unie tvoří 39 % příjmů sociální pojištění.

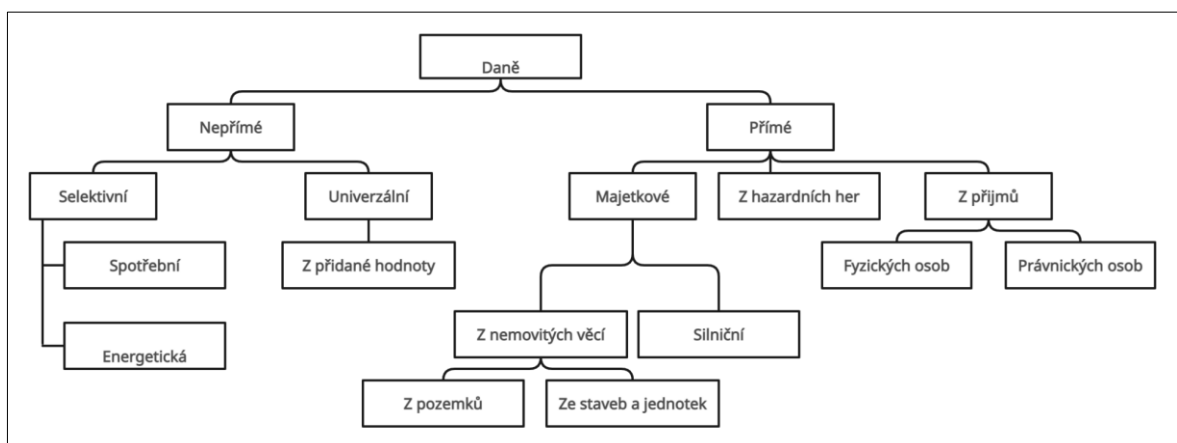
Sociální pojištění sice vykazuje některé znaky daně, ale od ostatních daní se liší. Tak jako je tomu u ostatních daní, je účast na sociálním pojištění povinná. Avšak sociální pojištění vykazuje znaky účelovosti a ekvivalence (nikoliv však přímo úměrné). Systém sociálního pojištění je tedy samostatným, suverénním systémem působícím nezávisle na daňovém systému. V ČR tvoří sociální pojištění 4 samostatné systémy.: (Vančurová a Zídková, 2022, s. 34)

- **Zdravotní pojištění** – Ze zdravotního pojištění se hradí zákonem daná, nutná zdravotní péče, jejímž účelem je zlepšení nebo udržení zdravotního stavu pojištěnce nebo zmírnění bolesti prostřednictvím zdravotních služeb. (Ministerstvo zdravotnictví ČR, 2018)

- **Sociální zabezpečení** – se dále dělí na 3 podsystémy
  - Nemocenské pojištění – Je vyhrazeno pro ekonomicky činné osoby v případě neschopnosti krátkodobě provozovat tuto činnost. Jedná se o dávky finanční podpory v případě úrazu nebo nemoci. (Hejduková, 2015, s. 161)
  - Důchodové pojištění – „Pomáhá zejména v případě dlouhodobé nebo trvalé neschopnosti pracovat (stáří, invalidita)“. (Vančurová a Zídková, 2022, s. 34)
  - Státní politika nezaměstnanosti – Oproti předešlým dvěma subsystémům má státní politika nezaměstnanosti širší pole působnosti. Vedle poskytování peněžitých dávek v období nezaměstnanosti, činí pro subjekt ještě další pomocné akce jako např. sledování pracovního trhu, poskytování rekvalifikačních služeb atd. (Hejduková, 2015, s. 174)

Na obrázku č. 3 je vyobrazeno grafické znázornění daňové soustavy ČR

Obrázek 3 Daňový systém ČR (vlastní zpracování dle Marková, 2023)

2.2 Přímé daně

2.2.1 Daň z příjmu právnických osob

Daň ze zisku korporací je ustanovena v zákoně č. 586/1992 o daních z příjmů. Z předchozích podkapitol víme, že má daň velký dopad na plnění státního rozpočtu. Od roku 2010 se její sazba nezměnila.

Předmětem daně je příjem nebo výnos z činnosti subjektu a také z veškerého nakládání s majetkem. U veřejně prospěšných poplatníků (charity, veřejné nadace) jsou pak předmětem daně takové výnosy a nakládání s majetkem, které slouží primárně k ekonomickému účelu. (Široký, 2018, s. 222)

Poplatníkem daně jsou osoby právnické, OSS, penzijní fondy, akciové fondy, svěřenecké fondy apod. Poplatníky můžeme rozdělit na daňové rezidenty a daňové nerezidenty. Daňoví rezidenti mají daňovou povinnost z příjmů jak tuzemských, tak zahraničních, zatímco daňoví nerezidenti mají povinnost danit jen příjmy vycházející ze zdrojů ČR. (Hejduková, 2015, s. 111)

Základem daně je rozdíl mezi výnosy a náklady upravený o položky, které nejsou předmětem daně a položky, které jsou osvobozené od daně. (Marková, 2023, s. 29) Jedná se tedy o upravený výsledek hospodaření.

Tabulka 1 Zjednodušené schéma výpočtu základu daně (vlastní zpracování)

Výsledek hospodaření běžného období
- výnosy, které nejsou předmětem daně
- výnosy, které jsou osvobozené od daně
- daňová ztráta za 5 předchozích zdaňovacích období §34
- daňově uznatelné náklady §24
+ daňově neuznatelné náklady §25
= základ daně (zaokrouhlený na 1000↓)

Zdaňovacím obdobím je hospodářský rok, kalendářní rok, období ode dne fúze či rozdělení nebo účetní období delší 12 po sobě jdoucích měsíců. Lhůta pro podání daňového přiznání jsou 3 měsíce po konci zdaňovacího období, 4 měsíce pro elektronicky podané přiznání a 6 měsíců, pokud subjekt podléhá povinnému auditu nebo přiznání podává daňový poradce. Pokud na poslední den tohoto termínu připadá svátek nebo víkend, lhůta se prodlouží o adekvátní délku. Na stejný den připadá i lhůta splatnosti daně. (Marková, 2023, s. 290)

Sazba daně činí 19 %, pokud není stanoveno jinak. Výjimkami jsou investiční fondy (5 %) a fondy penzijních společností (0 %).

2.2.2 Daň z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických osob bude podrobně rozebrána v následující kapitole.

2.2.3 Daň z hazardních her

Tuto daň řadíme mezi přímé daně, i když vykazuje některé znaky daní nepřímých. Stát zavedl tuto daň, aby nahradil zastaralý zákon č 202/2009 Sb. o loteriích a jiných podobných hrách.

Předmětem daně jsou hazardní hry, ke kterým je potřeba mít povolení (např. hry a kursové sázky) nebo hry, které musí být hlášeny (např. tomboly). **Poplatníkem daně** je potom buďto držitel povolení k provozování hazardní hry nebo její ohlašovatel. (Marková, 2023, s. 271)

Základem daně je součet dílčích základů daně. Ty tvoří rozdíly mezi přijatými vklady a vyplacenými výhrami. Příslušný základ daně se potom vynásobí **sazbou daně**, ta nabývá hodnot od 23 % do 35 % podle typu hazardní hry. (Marková, 2023, s. 271)

Zdaňovacím obdobím pro daň z hazardních her je kalendářní čtvrtletí a daňové přiznání musí být podáno do 25 dnů po uplynutí tohoto období. (Marková, 2023, s. 271)

2.2.4 Daň z nemovitých věcí

Tato daň je dělena na dvě samostatné části, **daň z pozemků**, a **daň ze staveb a jednotek**. Nemovitosti jsou již ze své podstaty nepohyblivé a jejich existence musí být zapsána v katastru nemovitostí, není tedy jednoduché se jí vyhnout. Výhodou této daně je, že je příjmem těch municipálních jednotek, na jejichž území se nemovitost nachází. Tyto jednotky si tedy mohou nejen určovat koeficient a tím přímo ovlivňovat množství nových nemovitých věcí, ale také tím dostávají zpět část statků spotřebovávaných majitelem nemovitosti (např. veřejné osvětlení). (Vančurová a Zídková, 2022, s. 323) V minulosti existovala také jednorázová daň z nabytí nemovitých věcí, která ale byla v roce 2020 zrušena podle zákona č. 386/2020 Sb.

Předmětem daně z pozemků jsou pozemky, nacházející se na území ČR a evidované v katastru nemovitostí. **Předmětem daně** ze staveb a stavebních jednotek jsou zdanitelné stavby a jednotky, které jsou dokončené nebo užívané. Jelikož jsou daně jednotlivé jednotky (byty), byly z předmětu daně vyňaty stavby, ve kterých se nachází zdanitelné jednotky, aby se zamezilo dvojímu zdanění. (Marková, 2023, s. 107)

Poplatníkem daně z nemovitých věcí je vlastník, stavebník, nájemce, pachtýř nebo uživatel. Pokud je daná nemovitost ve vlastnictví ČR, pak je poplatníkem daně OSS nebo právnická osoba, která s nemovitostí hospodaří.

Výchozí hodnotou **základu daně** bývá platná výměra nemovitosti v metrech čtverečních, avšak u zvláštních druhů pozemků a bytových jednotek se využívá jiných základů daně. Tento základ se dále násobí **sazbou daně**, která se pohybuje v rozmezí od 0,25 % z průměrné ceny pozemku až po 10 Kč za metr čtvereční, podle využití nemovitosti. Sazba se může dále násobit až pětinasobným koeficientem, který si určí municipální jednotka, na jejímž území se nemovitost nachází. (Marková, 2023, s. 106-108)

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok a daňové přiznání musí být podáno do 31. ledna zdaňovacího období (Marková, 2023, s. 105-107). Zajímavostí daně z nemovitých věcí je, že se přiznání podává podle skutečností na začátku zdaňovacího období, tedy de facto platíme daň dopředu.

2.2.5 Silniční daň

Někdy bývá tato daň také řazena mezi daně spotřební podle Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj. Dříve se silniční daň vztahovala na vozidla určená k podnikání nebo vozidla s hmotností alespoň 12 t. Nově jsou **předmětem daně** zdanitelná vozidla kategorie N₂ a N₃ (vozidla s hmotností převyšující 3,5 t) a přípojná vozidla kategorie O₃ a O₄ (přípojná vozidla s hmotností převyšující 3,5 t). **Poplatníkem** daně je provozovatel vozidla uvedený v technickém průkazu vozidla nebo uživatel vozidla, pokud je v technickém průkazu zapsána osoba zemřelá či zrušená. **Výpočet daně** probíhá určením kategorie, počtu náprav a maximální povolené hmotnosti a následným identifikováním odpovídající, taxativně jmenované skupiny v zákoně. (Finance.cz, 2022)

2.3 Nepřímé daně

2.3.1 Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty je v evropských zemích téměř harmonizovaná, upravuje ji směrnice 2006/112/ES. I když sazby se mohou mírně lišit, nikdy nesmí základní sazba být menší než 15 % (Europa.eu, 2022). Zásadou daně z přidané hodnoty je zdanění pouze rozdílu mezi cenou vstupů a výstupů, tedy toho, o kolik subjekt zvýší cenu zboží, kolik přidá na hodnotě.

Předmětem daně z přidané hodnoty je především dodání produktů, poskytování služeb, nákup zboží z jiného státu EU, pořízení nového vozidla z jiného státu EU nebo dovozu produktů s místem plnění v zemi. (zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty)

Poplatníkem daně jsou všichni, kteří nakupují zboží a služeb podléhající dani z přidané hodnoty. **Plátcem daně** je osoba povinná k dani, která sídlí v tuzemsku a za posledních 12 po sobě jdoucích měsíců přesáhla obrát 2 mil. Kč. **Osobou povinnou k dani** se rozumí osoba (fyzická či právnická) nebo skupina, která vykonává ekonomickou činnost. (zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty)

Rozlišujeme tři **sazby daně**.: Základní sazbu – 21 %, které podléhá většina produktů a služeb, první sníženou sazbu – 15 %, pod kterou spadají např. potraviny a výroba tepla a druhou sníženou sazbu – 10 %, kam spadají např. léky a dětská výživa. (zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty)

Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc, avšak plátce může období změnit na kalendářní čtvrtletí, pokud splňuje zákonné podmínky.

2.3.2 Spotřební daň

Vedle daně z přidané hodnoty a daní z příjmů se jedná o důležitý zdroj pro stát. Podobně jako daň z přidané hodnoty, jsou spotřební daně taky harmonizované v rámci EU. Jak už bylo dříve naznačeno, jedná se o daň selektivní, platí tedy pouze na vybrané výrobky. Společným znakem těchto výrobků je negativní dopad na lidské zdraví anebo životní prostředí.

Předmětem daně jsou v ČR minerální oleje, alkoholické nápoje a tabákové výrobky. Z těchto skupin produktů tvoří v současnosti nadpoloviční většinu minerální oleje, avšak spotřeba všech výrobků vykazuje stoupající charakter. (Ministerstvo financí ČR, 2022)

Poplatníky daně jsou osoby nakupující výrobky podléhající spotřební dani. **Plátcem daně** je fyzická či právnická osoba, která provozuje daňový sklad, je příjemcem, odesílatelem či výrobcem vybraných výrobků. (Marková, 2023, s. 187)

„Daň se vypočte jako součin **základu daně** a **sazby daně** stanovené pro příslušný vybraný výrobek.“ (Marková, 2023, s. 189) Sazby daně pro jednotlivé výrobky jsou taxativně vymezeny v zákoně.

Zdaňovacím obdobím pro vybrané výrobky (s výjimkou dovážených vybraných výrobků) je kalendářní měsíc. Daňové přiznání musí být podáno samostatně za každou daň do 25. dne po skončení zdaňovacího období. (Marková, 2023, s. 192)

2.3.3 Energetická daň

Též známá jako ekologická daň. Má představovat náklady, které společnost vynakládá na odstranění znečištění životního prostředí. Zavedení této daně mělo mít za následek postupné nahrazování tzv. „špinavých“ energií, čistšími, ekologičtějšími zdroji.

Předmětem daně je elektřina, zemní plyn a pevná paliva. (zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů)

Podobně jako u daně z přidané hodnoty jsou **poplatníci** koneční spotřebitelé a **plátcem** je zprostředkovatelská společnost. Stejně jako u DPH je tomu taky se zdaňovacím obdobím a povinností odevzdání daňového přiznání. (zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů)

Základem daně je množství příslušného produktu v příslušných měrných jednotkách spáleného tepla. Tento základ se dále násobí příslušnou **sazbou daně**, která je taxativně vymezená v zákoně.

Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc.

3 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB V ČR

Též nazývána osobní důchodová daň. Většina zemí považuje tuto daň za vůbec nejvýznamnější. Jedná se o sice o daň náročnou na úplné pochopení, ale zato spravedlivou. Když slyšíte, že se ostatní baví o daních, nejspíše probírají právě tuhle daň. Na rozdíl od jiných (např. energetických) daní, zde lze nastavovat mechanismy pro poskytování sociální pomoci. I přes to všechno se jedná o značně nepopulární daň, jejíž zvýšení si přeje jen malá část společnosti. Důvodem ke kritice často bývá její malá účinnost ve zdaňování jedinců s nadměrnými příjmy. (Kubátová, 2018, s. 158-159)

Poplatníci daně

Poplatníky jsou výdělečně činné fyzické osoby, přesněji **daňový rezidenti**, kteří mají v ČR bydliště anebo se zde převážně zdržují. Zdržováním se myslí pobývání na území ČR po dobu alespoň 183 kalendářních dní, přičemž se počítá každý započatý den. Poplatníkem může být i **daňový nerezident**, v tomto případě ale daní pouze příjmy z území ČR. (Dvořáková, Pitterling a Skalická, 2019, s. 7)

Předmět daně

V zákoně o daních z příjmů¹ je taxativně vymezen předmět daně, patří mezi ně: příjmy ze závislé činnosti, příjmy ze samostatné činnosti, příjmy z kapitálového majetku, příjmy z nájmu a ostatní příjmy. Příjmy se dále rozumí jak příjmy peněžní, tak příjmy naturální. Všechny příjmy musí být spolehlivě ocenitelné v rámci zákona. (Marková, 2023, s. 7)

Co není předmětem daně

Zákon dále vymezuje příjmy, které nejsou předmětem daně. Mezi nejčastější patří příjmy, které plynou z vypomáhání s domácími pracemi v zahraničí (au-pair) nebo příjmy z rozšiřování, popřípadě ukončení společného jmění manželů. Všechny příjmy, které nejsou vyjmuté, zahrnujeme do předmětu daně. (Klimešová, 2018, s. 81)

---

¹ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Osvobození od daně

Tyto příjmy sice spadají do předmětu daně, ale daňový subjekt jej není povinen zahrnout do základu daně. V ČR rozlišujeme 3 typy osvobození:

- Úplné osvobození – za splnění všech podmínek
- Částečné osvobození – jen do splnění určité částky nebo procenta
- Nezdanitelné minimum – pro zamezení vybírání nepodstatných částek

Mezi nejvýznamnější osvobozené příjmy patří např.: prodej rodinného domu, za předpokladu, že v něm majitel alespoň 2 roky před prodejem bydlel. Prodej motorového vozidla, za předpokladu, že doba mezi nákupem a prodejem vozidla přesahuje alespoň 1 rok. (Klimešová, 2018, s. 83)

3.1 Dílčí základy daně

Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky

Mezi příjmy ze závislé činnosti řadíme výnosy z aktuálního nebo předchozího zaměstnání nebo jiného služebního či členského postavení, kdy je zaměstnaný nucen dbát pokynů zaměstnavatele (Marková, 2023, s. 12). Toto zaměstnání může vzniknout uzavřením pracovního poměru anebo uzavřením jedné z dohod konaných mimo pracovní poměr (DPP, DPČ). Do této kategorie také spadají funkční požitky, kterými se rozumí odměny za výkon určitých funkcí, jako jsou například poslanci ČR.

Do předmětu daně ze závislé činnosti patří také plnění za práci a odměny v různých orgánech právnických osob, jako např. společník a jednatel společnosti s ručením omezeným, ředitel akciové společnosti nebo člen družstva. (Marková, 2023, s. 6)

V neposlední řadě zahrnujeme do těchto příjmů také bezúplatné poskytování motorového vozidla zaměstnanci. V tomto případě se jako příjem uvažuje částka 1 % ze vstupní ceny motorového vozidla nebo 0,5 % v případě nízko-emisních motorových vozidel. Tato částka se zahrne za každý započatý měsíc bezúplatného poskytování a nesmí být menší než 1 000 Kč za měsíc. (Marková, 2023, s. 7)

Určité výdělky, které pracovník získá v rámci svého zaměstnání, však **nejsou zdanitelné**. Jedná se především o cestovní náhrady do limitu a pracovní pomůcky nebo ochranné oděvy poskytované zaměstnavatelem. (Vančurová a Zídková, 2022, s. 139)

I v tomto předmětu zákona nalezneme příjmy **osvobozené od daně**. Tyto osvobození mají plnit funkci zlepšování pracovně-sociálních vztahů, ať už jde o poskytování nealkoholických nápojů na pracovišti, rekvalifikace pracovníků nebo příspěvek zaměstnavatele na doplňkové penzijní spoření. (Vančurová a Zídková, 2022, s. 139)

Dílčím základem daně ze závislé činnosti při ročním zúčtování je tedy součet příjmů ze závislé činnosti zaokrouhlený na stovky nahoru, od roku 2021, kdy došlo ke zrušení superhrubé mzdy.

Příjmy ze samostatné činnosti

Dalším významným příjmem fyzických osob jsou příjmy se samostatné činnosti. Tato činnost vykazuje znaky podnikání, je tedy: samostatná, trvalá, činnost na vlastní jméno vykonávaná za účelem zisku. Těmito povoláními rozumíme jednak živnosti vyčleněné v přílohách živnostenského zákona a jednak podnikatelské činnosti, které v živnostenském zákoně nenajdeme, jako např.: advokáty, daňové poradce, lesní a vodní hospodáře, architektky a profesionální atlety. Spadají sem také subjekty, kterým náleží příjmy na základě duševního vlastnictví a subjekty využívající autorských práv. (Vančurová a Zídková, 2022, s. 141)

Dílčím základem daně ze samostatné činnosti jsou příjmy poplatníka snížené o náklady prokazatelně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení těchto příjmů. Pokud se poplatník rozhodne neuplatnit tyto výdaje, má možnost uplatnit výdaje paušální. (Marková, 2023, s. 15)

Tabulka 2 Hodnoty paušálních výdajů (vlastní zpracování dle Marková, 2023, s. 15)

Samostatná činnost	Poměr výdajů k příjmům	Maximálně však
Zemědělství, řemeslo	80 %	1,6 mil. Kč
Ostatní živnosti	60 %	1,2 mil. Kč
Nájem obchodního majetku	30 %	0,6 mil. Kč
Ostatní samostatné činnosti	40 %	0,8 mil. Kč

Není zaručeno, že podnikání bude vždy ziskové. Existuje tedy možnost uplatnit daňovou ztrátu ze samostatné činnosti v následujících 5 letech od jejího vzniku. Od roku 2020 lze navíc „zpětně“ odečíst ztrátu od základů daně v minulých 2 zdaňovacích obdobích. Tuto ztrátu lze využít na všechny předměty daně s výjimkou příjmů ze závislé činnosti.

Příjmy z kapitálového majetku

Zde se mluví o příjmech z držení finančního majetku. Pro tento druh příjmů je velmi typické zdanění srážkovou daní přímo u plátce, toto platí pro úroky z cenných papírů, podíl na zisku s.r.o., apod. Zdanění jako dílčímu základu daně potom podléhají především úroky z vkladů na účet, úroky z držení směnek, poplatky z prodlení apod. (Dvořáková, Pitterling a Skalická, 2019, s. 75)

„V případě příjmů z úroků ze zápůjčky nebo úvěru lze jako výdaj uplatnit zaplacený úrok z částek použitých na poskytnutí zápůjčky nebo úvěru. Výdaje lze však uplatnit do maximální výše příjmu. Při příjmu z kapitálového majetku tak nemůže dílčí základ daně generovat ztrátu.“ (Podnikatel.cz, 2022)

Příjmy z nájmu

Zde řadíme příjmy z nájmu domů, jednotek, pozemků, ale i některých movitých věcí (např. motorové vozidlo). Tento nájem movitých věcí musí být činností pravidelnou, a nesmí být zahrnut v obchodním majetku, jinak se jedná o příležitostné příjmy podle §10. (Vančurová a Zídková, 2022, s. 149)

Dílčím základem daně je podobně jako u příjmů ze samostatné činnosti, příjem poplatníka snížený o náklady na jeho dosažení, zajištění a udržení. A stejně jako u samostatné činnosti zde můžeme také uplatnit paušální výdaje, avšak pouze s jednou, nižší sazbou – 30 %. Podobně jako u příjmů ze samostatné činnosti, lze u příjmů z nájmu generovat ztrátu, kterou můžeme uplatnit u ostatních dílčích základů daně s výjimkou příjmů ze závislé činnosti.

Ostatní příjmy

Jak napovídá název, do tohoto předmětu daně řadíme všechny příjmy, které jsme doposud nezmínili. I tyto příjmy lze snížit o náklady vynaložené na jejich dosažení, avšak bez možnosti využití paušálních výdajů (až na jedinou výjimku prodeje produktů z vlastní zahrádky). Patří sem např. příjmy z příležitostného nájmu movitých věcí, z převodů nemovitostí, důchody, výživné, tomboly apod. (Vančurová a Zídková, 2022, s. 149)

Ostatní příjmy jsou od daně často osvobozeny. Například příležitostné příjmy a nájmy jsou osvobozeny do částky 30 000 Kč ročně a bezúplatné příjmy mezi blízkými příbuznými jsou od daně osvobozeny úplně.

3.2 Odvody na sociální pojištění

Se systémem sociálního pojištění jsme byli seznámeni již dříve, v tabulce č. 3 jsou zachyceny hodnoty sazeb pro jednotlivé druhy fyzických osob.

Tabulka 3 Sazby sociálního pojištění pro fyzické osoby v roce 2023 (vlastní zpracování)

	Zdravotní pojištění	Nemocenské pojištění	Důchodové pojištění	Státní politika nezaměstnanosti
Zaměstnanec	4,5 %	-	6,5 %	-
Zaměstnavatel	9 %	2,1 %	21,5 %	1,2 %
OSVČ	13,5 %	2,1 %	28 %	1,2 %

Pro **zaměstnance** je vyměřovacím základem u zdravotního pojištění (i sociálního zabezpečení) úhrn jejich příjmů ze závislé činnosti, které jsou předmětem daně a nejsou osvobozeny. Minimálním vyměřovacím základem je minimální mzda², maximální vyměřovací základ byl zrušen. Sociální zabezpečení nedisponuje minimálním vyměřovacím základem, zato maximálním vyměřovacím základem je 48násobek průměrné mzdy³. (měšec.cz, 2023)

Pro **osoby samostatně výdělečně činné** je vyměřovacím základem u zdravotního pojištění polovina dílčího základu daně ze samostatné činnosti, minimálním vyměřovacím základem je polovina průměrné mzdy. U sociálního zabezpečení je účast na nemocenském pojištění dobrovolná. Minimálním vyměřovacím základem u sociálního zabezpečení je čtvrtina průměrné mzdy, maximálním vyměřovacím základem je podobně jako u zaměstnanců 48násobek průměrné mzdy. (měšec.cz, 2023)

Zálohami na pojistné odvody a daň z příjmů se praktická část práce nebude zabývat, jedná se totiž pouze o formu cash-flow, která nemá vliv na určení daňové zátěže subjektu.

² Minimální mzda v roce 2023 – 17 300 Kč

³ Průměrná mzda v roce 2023 – 40 324 Kč, 48násobek – 1 935 552 Kč

3.3 Úpravy základu daně

Nezdanitelné části základu daně

Patří sem položky, které lze od základu daně odečíst a tím snížit svou daňovou povinnost, za splnění různých podmínek. Poskytují tedy jakousi přímou podporu investic fyzických osob (Dvořáková, Pitterling a Skalická, 2019, s. 87). Výběr těch nejčastějších je vidět v tabulce č. 4.

Tabulka 4 Příklady nezdanitelných částí základu daně v roce 2023 (vlastní zpracování dle Marková, 2023, s. 19-20)

Druh nezdanitelné položka	Maximální odpočet
Úroky z hypotéky	300 000 Kč
Penzijní připojištění	24 000 Kč
Životní pojištění	24 000 Kč
Bezúplatné plnění (veřejně prospěšné dary)	15 % ze ZD (2023)
Darování krve (spadá pod dary)	3 000 Kč za odběr
Odborové příspěvky	3 000 Kč

Položky odečitatelné od základu daně

Dalšími položkami, které lze odečíst od základu daně jsou položky odečitatelné. Největší část těchto položek tvoří daňová ztráta, se kterou jsme se již setkali u příjmů ze samostatné činnosti a nájmu. Další položky tvoří náklady na výzkum a vývoj projektů, zajištění odborného vzdělávání, doučování studentů a pořízení majetku za účelem vzdělávání. (Dvořáková, Pitterling a Skalická, 2019, s. 105-115)

3.4 Výpočet daně

Sazba daně

Sazba daně je 15 % ze základu daně sníženého o nezdanitelné položky, položky odečitatelné od základu daně a zaokrouhleného na stovky dolů. Pro část základu daně, přesahující 48násobek průměrné mzdy, platí sazba 23 % (Marková, 2023, s. 20). Toto zvýšení v roce 2022 nahradilo solidární daň.

Slevy na dani

Na rozdíl od předchozích položek, které snižovaly základ daně, slevy odečítáme již od vyměřené daně. Seznam těchto slev je uvedený v tabulce č 5. Podmínky využití slev jsou zmíněny v praktické části práce.

Aby mohl poplatník, který vykonává závislou činnost uplatnit slevy na dani, musí mít u svého zaměstnavatele podepsané prohlášení k dani neboli tzv. „růžový formulář“. Tento formulář stanovuje způsob zdanění. Pokud má zaměstnanec podepsané prohlášení, bude mu zaměstnavatel srážet daňovou zálohu a může uplatňovat některé slevy a zvýhodnění. Prohlášení může být současně podepsáno jen u jednoho zaměstnavatele. Pokud poplatník prohlášení podepsat nemůže nebo nechce, má možnost slevy a zvýhodnění uplatnit v daňovém přiznání.

Tabulka 5 Slevy na dani v roce 2023 (vlastní zpracování dle Marková, 2023, s. 20)

Typ slevy	Roční výše slevy v Kč
Sleva na poplatníka	30 840
Sleva na manželku/manžela	24 840
Sleva pro držitele průkazu ZTP/P	16 140
Invalidita I. a II. stupně	2 520
Invalidita III. stupně	5 040
Sleva studenta	4 020
Školkové	do výše min. mzdy

Daňové zvýhodnění

Daňové zvýhodnění může nabývat podobu daňové slevy nebo **daňového bonusu**. Tyto 2 pojmy od sebe odlišujeme, jelikož slevou se může výsledná daňová povinnost snížit pouze na 0. Daňové zvýhodnění na děti, ale umožňuje snížit daňovou povinnost do záporných čísel a tím tvoří daňový bonus. Poplatník má právo zažádat stát o proplacení tohoto daňového odpočtu, pokud mu vznikl. V tabulce uvedené níže jsou uvedeny výše slevy pro rok 2023, pokud je dítě držitelem průkazu ZTP/P, je zvýhodnění dvojnásobné.

Tabulka 6 Daňové zvýhodnění v roce 2023 (vlastní zpracování dle Marková, 2023, s. 20)

Počet dětí	Měsíční výše zvýhodnění v Kč	Roční výše zvýhodnění v Kč
1	1 267	15 204
2	1 860	22 320
3 a více	2 320	27 840

Schéma výpočtu daňové povinnosti je uvedeno v tabulce č. 7.

Tabulka 7 Schéma výpočtu DPFO (vlastní zpracování)

Úhrny dílčích základů daně §7 + §8 + §9 + §10
- Případná daňová ztráta
+ Dílčí základ daně §6
= Základ daně
- Nezdánitelné částky základu daně §15
- Odečitatelné položky §34
= Snížený základ daně (zaokrouhlený na 100↓)
x Sazba daně §16
= DAŇ
- Slevy na dani §35 + §35ba
- Daňové zvýhodnění §35c
= Daňová povinnost/daňový bonus

3.5 Zdaňovací období

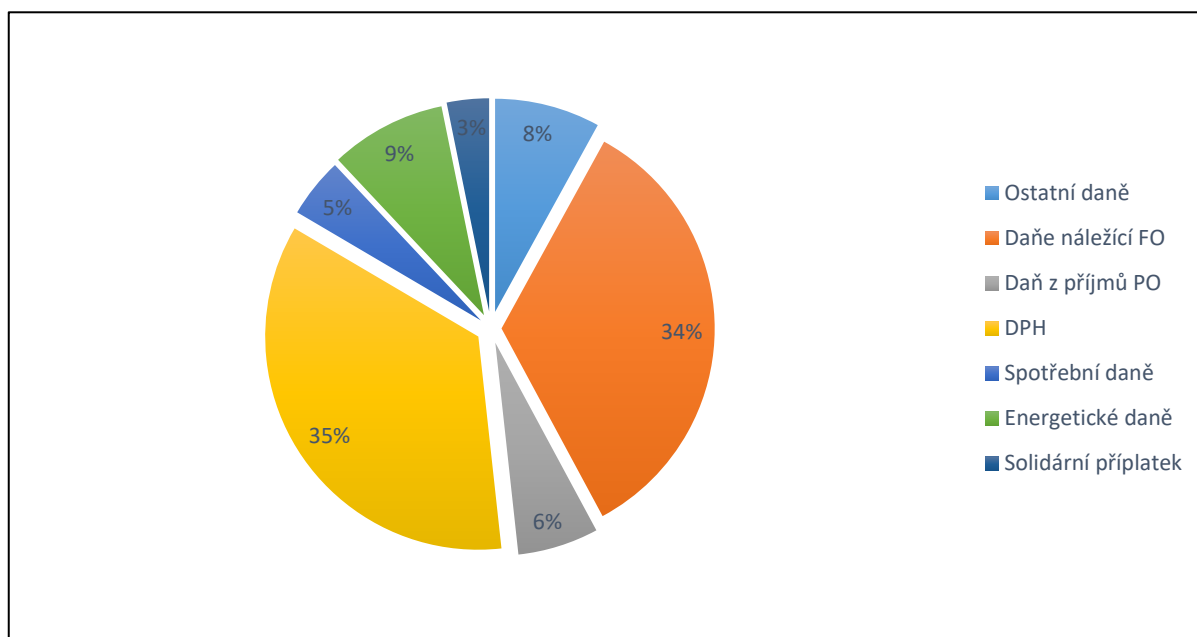
Zdaňovacím obdobím pro daň z příjmů fyzických osob je kalendářní rok. Lhůty pro podání daňového přiznání jsou tři (Finanční správa, 2023):

- 3 Měsíce od konce kalendářního období – přiznání podané fyzicky
- 4 Měsíce od konce kalendářního období – přiznání podané elektronicky
- 6 Měsíců od konce kalendářního období – přiznání podané daňovým poradcem

Pokud na poslední den tohoto termínu připadá svátek nebo víkend, lhůta se prodlouží o adekvátní délku.

4 DAŇOVÝ SYSTÉM NĚMECKA

I v Německu tvoří daně hlavní složku příjmů do státního rozpočtu. Daně se rozdělují mezi federální vládu, jednotlivé spolkové státy a municipální jednotky. Složení daní se mírně liší v závislosti na výběřcím daně, např. obce jsou jediným výběřcím daně z nemovitosti. Kvůli odlišným výkonostem našich ekonomik nemá smysl srovnávat nominální hodnotu vybraných daní, ale složení daní na úrovni federální vlády je zobrazeno na obrázku č. 4.

Obrázek 4 Plnění daní do rozpočtu federální vlády Německa za rok 2022 (vlastní zpracování dle Ministerstva financí Německa)

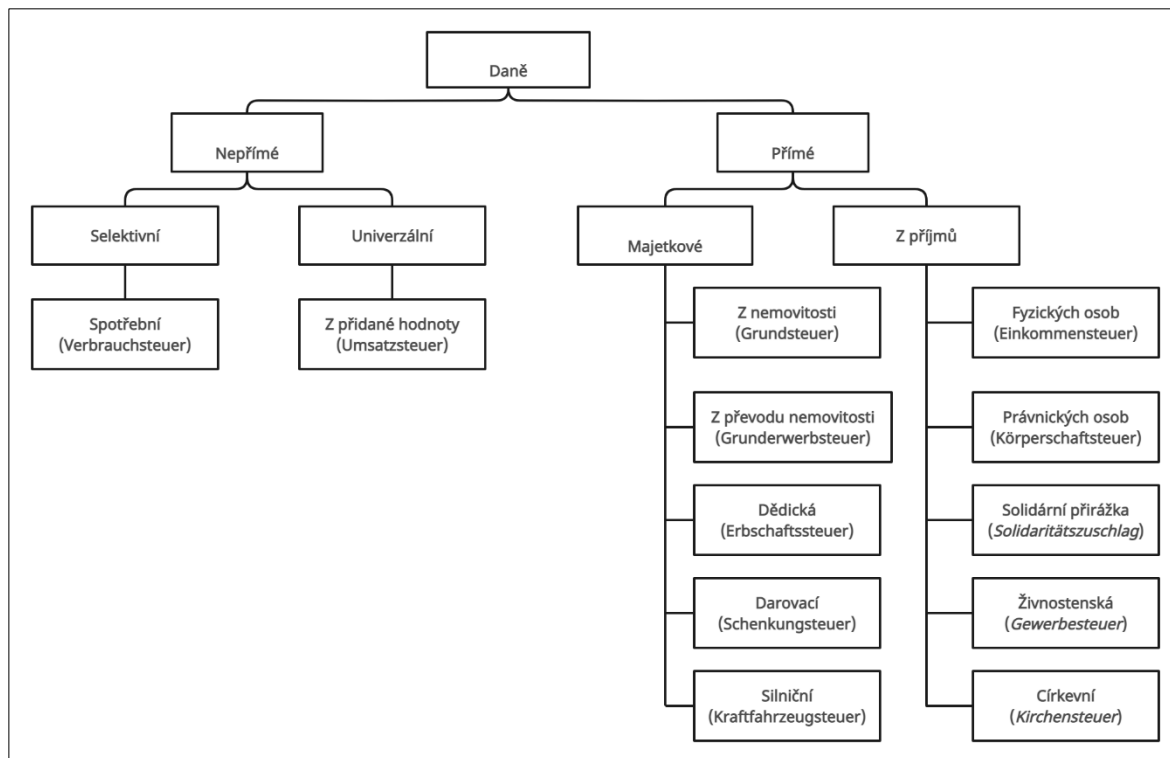
4.1 Sociální pojištění v Německu

Podobně jako ČR disponuje Německo systémem sociálního pojištění, jeho složení se se od našeho ale mírně liší. V Německu tvoří systém sociálního pojištění 5 pilířů.: (Anwalt.org, 2023)

- Zdravotní pojištění – hradí náklady pro případ nemoci, úrazu anebo mateřství
- Pojištění nezaměstnanosti – má zajistit stabilní příjem v období nezaměstnanosti
- Úrazové pojištění – připojištění rizikových druhů povolání pro případ úrazu
- Důchodové pojištění – slouží k zabezpečení občana na stáří
- Pojištění pro případ dlouhodobé péče – nejmladší pilíř, který byl zavedený kvůli stárnutí obyvatelstva, bezdětné osoby platí více

Na obrázku č. 5 je vyobrazeno grafické znázornění daňové soustavy Německa.

Obrázek 5 Daňová soustava Německa (vlastní zpracování)

Na první pohled (obr. 5) vypadá německá daňová soustava podobně té naší. Nicméně mají některé daně, které u nás nenajdeme nebo u nás byly zrušeny. Zda si jsou naše daňové soustavy tak podobné, jak vypadají, bude rozebráno v následujících kapitolách.

4.2 Přímé daně

4.2.1 Solidární přírážka

Solidární přírážka je zvláštní typ daně, který zvyšuje daň z příjmů fyzických a právnických osob o 5,5 % (ze sazeb, nikoliv aditivně). Původně měla tato přírážka pomoci Východnímu Německu takříkajíc „postavit se na vlastní nohy“, ovšem přetrvává až dodnes. (Bundesregierung.de, 2023)

4.2.2 Daň z příjmů fyzických osob

Této dani je věnována pátá kapitola práce.

4.2.3 Daň z příjmů právnických osob

Německo, podobně jako ČR má systém dvojího zdanění mezi právnickými a fyzickými osobami. To znamená, že korporace zdaní své zisky a z těchto zdaněných zisků se vyplácejí dividendy a podíly, které musejí být znovu zdaněny. (Široký, 2018, s. 287)

Poplatníkem daně jsou všechny společnosti, které provozují ekonomickou činnost. Jmenovitě jsou to akciové společnosti (Aktiengesellschaft), společnosti s ručením omezeným (Gesellschaft mit beschränkter Haftung) a komanditní společnosti (Kommanditgesellschaft). (Alvarado, Cortut a De Lillo, 2021, s. 446)

Základem daně je součet výnosů společnosti z tuzemska a zbytku světa. Tento základ lze dále ponížít o daňově uznatelné náklady, pokud nejsou zakázány zákonem (KStG §8). Mezi tyto náklady patří např. náklady spojené s autorskými právy, příspěvky charitám (až 20 %). Naopak neuznatelnými náklady jsou odměny členů dozorčí rady a dividendy. Také je možné uplatnit ztrátu z předcházejícího zdaňovacího období až do výše 1 mil. €. (KStG §7)

Základní **sazba daně** je 15 %, nicméně solidární přírážka zvyšuje tuto sazbu na konečných 15,83 %. Celkové průměrné daňové zatížení právnických osob dosahuje 30 % po zvážení živnostenské daně. (Alvarado, Cortut a De Lillo, 2021, s. 464)

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok a přiznání musí být vyplněno do 31. srpna roku 2023, pokud využívá poplatník služeb daňového poradce, prodlužuje se lhůta o 7 měsíců. Toto období je pohyblivé díky korona virové pandemii. (wiwo.de, 2023)

4.2.4 Živnostenská daň

Tvoří hlavní příjem municipálních jednotek v Německu. **Poplatníky daně** jsou fyzické a právnické osoby, které provozují podnikání. **Základem daně** je úhrn příjmů z podnikání, avšak příjmy do 24 500 € jsou osvobozené. Základní **sazba daně** je 3,5 %, ale této hodnoty daň nikdy nedosahuje. Municipální jednotky si totiž mohou určit vlastní sazbu daně, a tou výslednou daň vynásobit. Například koeficient živnostenské daně v Hamburgu je 600 %. **Zdaňovacím obdobím** je kalendářní rok a lhůta pro podání přiznání je 7 měsíců po skončení zdaňovacího období. (welcome-centre-germany.com, 2021)

Tabulka 8 Příklad výpočtu živnostenské daně (vlastní zpracování)

Základ daně	100 000 €
Osvobozené příjmy	24 500 €
Upravený základ daně	75 500 €
Sazba daně	3,5 %
Základní daňová povinnost	2 643 €
Koeficient města (Hamburg)	600 %
Výsledná daňová povinnost	15 858 €

4.2.5 Církevní daň

Daní, kterou česká daňová soustava nezahrnuje, je církevní daň. Jejími **poplatníky** jsou daňoví rezidenti, kteří jsou zároveň členy církvi. Jedná se o přírážku k dani z příjmů, její **sazba** se pohybuje mezi 8 % a 9 % v závislosti na tom, ve které spolkové zemi bydlíte (Jochum a Thiele, 2018, s. 43). V současnosti platí církevní daň asi 40 milionů Němců, což je polovina populace. Množství poplatníků ale vykazuje dlouhodobě klesající trend. (anwalt.org, 2023)

4.2.6 Daň z nemovitostí

Podobně jako v ČR jsou **poplatníky** daně z nemovitostí vlastníci nemovitostí. Na rozdíl od české daňové soustavy, ale nezáleží na tom, jestli nemovitost užíváte k podnikání, či nikoliv. (Široký, 2018, s. 291)

Výpočet daně probíhá roznásobením tří veličin:

- Odhadovaná hodnota majetku podle úřadů z let 1964 a 1935
- Index majetku, který vychází z vlastností majetku
- Sazba daně

Základní sazba daně je 0,35 %, avšak municipální jednotky si i v tomto případě mohou určit vlastní koeficient. Koeficient nabývá hodnot od 280 % do 810 %.

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok.

Je zřejmé, že tento systém určování daňové povinnosti je neefektivní a zastaralý, německá vláda proto vydala reformu daně z nemovitostí, která nabude účinnosti 1. ledna 2025. Podle této reformy bude veškerý nemovitý majetek přeceněn k 1. lednu 2022. (Ministerstvo financí Německa, 2022)

4.2.7 Daň z převodu nemovitosti

Tato daň byla i v české daňové soustavě, než ji vláda zrušila v roce 2020. **Předmětem daně** je nemovitost nebo její část nabývaná koupí nebo směnou. Nemovitosti, které podléhají dani dědické nebo darovací jsou od daně **osvobozeny**. Základní **sazba daně** se pohybuje mezi 3,5 % a 6 % v závislosti na místě bydliště. (Jochum a Thiele, 2018, s. 57)

4.2.8 Daň darovací a dědická

Tyto dvě daně byli také do roku 2014 v české daňové soustavě, v současnosti jsou u nás tyto druhy příjmů upraveny v §4a a §10 zákona č. 586/1992 S., o daních z příjmů. **Základem daně** je tržní hodnota majetku. Nezdanielná část základu daně je uvedena v tabulce č. 9. Částky přesahující nezdanielné části základu daně jsou potom zdaňováni příslušnou sazbou. **Sazba daně** nabývá hodnot od 7 % do 50 % v závislosti na příbuzenském vztahu dárce/zůstavitele a obdarovaného/dědice. Záleží také na hodnotě převáděného majetku. (Široký, 2018, s. 290)

Tabulka 9 Nezdanielné části základu daně (zdroj: Široký, 2018, s. 290)

Obdarovaný/dědic	Nezdanielná částka základu daně
Manželé a partneři	500 000 €
Děti a nevlastní děti	400 000 €
Vnuci a vnučky	200 000 €
Ostatní příjemci kategorie I.	100 000 €

4.2.9 Silniční daň

Podoba této daně je značně odlišná od podoby v ČR. V Německu se sice neplatí mýtné na dálnicích, nicméně **předmětem daně** jsou všechna vozidla provozovaná na veřejných komunikacích. **Poplatníkem daně** je majitel vozidla a jeho přípojných vozidel, který je

registrován. **Základ daně** závisí na několika faktorech, jsou jimi: datum registrace vozidla (do roku 2009, do roku 2020 a od roku 2020), emisní limity (využívající norem EURO a CO₂) a hmotnost vozidla. Základ daně se následně vynásobí příslušnou **sazbou daně**, která je taxativně vymezená v zákoně. **Zdaňovacím obdobím** je kalendářní rok a daň se platí rok dopředu, podobně jako např. daň z nemovitých věcí v ČR. (zoll.de, 2022)

4.3 Nepřímé daně

4.3.1 Daň z přidané hodnoty

Podobně jako v ČR je i zde **předmětem daně** dodání produktů a poskytování služeb v Německu nebo jiném státě evropské unie. Němci, ale rozeznávají jen dvě daňové sazby. **Základní sazba** je 19 % a **snížená sazba je 7 %**. Snížené sazby se využívá u novin, léků, potravin apod. Abyste se stali plátcem, stačí překročit limit obratu pouhých 17 500 € za 12 posledních, po sobě jdoucích měsíců (Široký, 2018, s. 219). Tento limit je v přepočtu o téměř 1 600 000 Kč menší než v ČR.

4.3.2 Spotřební daň

Shodně jako u nás, jsou v Německu omezeny produkty s negativním dopadem na zdraví a životní prostředí. **Předmětem daně** jsou vedle minerálních olejů, alkoholu, tabákových výrobků a elektrické energie také káva a kávové výrobky. (zoll.de, 2022)

Podobně jako v ČR jsou **plátcí daně** provozovatelé daňových skladů a **poplatníkem daně** je spotřebitel, který kupuje výrobky podléhající spotřební dani.

Výpočet daně taktéž probíhá stejně jako v ČR – součinem **základu daně** a taxativně vymezené **sazby daně**. I v Německu je daňové přiznání podáváno měsíčně, ale lhůty jeho splatnosti se liší podle předmětu daně. (zoll.de, 2022)

5 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB V NĚMECKU

Poplatníci daně

Poplatníkem daně jsou němečtí daňový rezidenti a nerezidenti. Rezidenti odvádí daně ze všech svých celosvětových příjmů a nerezidenti pouze z těch tuzemských. Daňovým rezidentem se stejně jako v ČR rozumí osoba, která má bydliště na území Německa nebo se zde převážně zdržuje. (Nerudová, 2014, s. 273)

Předmět daně

Německo rozlišuje 7 kategorií rozdělení příjmů fyzických osob. Jsou to:

- Příjmy ze zemědělství – vinařství, lov, chov
- Příjmy z obchodu a podnikání – živnostenské podnikání, řemeslo
- Příjmy z nezávislé činnosti – vzdělání, věda, umění
- Příjmy ze zaměstnání – závislá činnost, penze, starobní důchod
- Příjmy z kapitálového majetku – dividendy, podílové listy, úroky
- Příjmy z nájmu a autorských práv – licenční poplatky

Příjmy z prvních tří kategorií se označují jako ziskové příjmy (Gewinneinkünfte) a příjmy z posledních čtyř kategorií se označují jako přebytkové příjmy (Übershussinkünfte). (Jochum a Thiele, 2018, s. 24-25)

Osvobození od daně

Podle zákona jsou od daně osvobozeny např.: (Nerudová, 2014, s. 274):

- Stipendia
- Plnění penzijních pojištění
- Plnění úrazových pojištění
- Sociální příspěvky

5.1 Příjmy ze závislé činnosti

Mezi příjmy ze závislé činnosti řadíme příjmy vycházející z pracovního poměru. Za příjem se považuje plnění peněžní i nepeněžní, včetně využití služebního vozidla pro soukromé účely. (§8 EStG)

Mezi **odečitatelné položky** řadíme:

- Náklady na dopravu do zaměstnání – 0,3 (0,38 od 21. km) €/km, max. 4 500 € ročně
- Náklady na home-office – max. 2 500 € ročně
- Náklady na služební vozidlo elektronické nebo hybridní
- Ochranné obleky a pomůcky

Základ daně

Jednotlivé dílčí základy daně se stanoví jako rozdíly mezi příjmy a výdaji na nich vynaloženými. V případě, že poplatníkovi nevzniknou náklady vyšší než paušální, může využít paušálních nákladů. Tyto roční paušální náklady jsou 1 230 € ze závislé činnosti, 1 000 € z kapitálového majetku a 102 € z ostatních příjmů. (Jochum a Thiele, 2018, s. 35)

5.2 Odvody na sociální pojištění

Celková míra příspěvku na sociální pojištění dosahuje okolo 40 % s ohledem na to, jestli máte děti nebo ne. To se sice nevyrovná 44,8 %, které tíží fyzické osoby v ČR, ale v Německu hradí zaměstnanec a zaměstnavatel pojištění stejným dílem. V tabulce č. 10 jsou uvedeny hodnoty sazeb pro jednotlivé pojištění.

Tabulka 10 Sazby sociálního pojištění pro zaměstnance v roce 2023 (vlastní zpracování dle Lohn-info.de, 2023)

	Zdravotní pojištění	Pojištění nezaměstnanosti	Důchodové pojištění	Pojištění pro případ dlouhodobé péče
Zaměstnanec	7,3 % + 0,8 %	1,3 %	9,3 %	1,525 % + 0,35 %
Zaměstnavatel	7,3 % + 0,8 %	1,3 %	9,3 %	1,525 %
OSVČ	15,2 % + 0,6 %	-	-	3,05 % + 0,35 %

V zákoně není přesně daná sazba pro výpočet úrazového pojištění. Tomuto pojištění podléhají jen některá speciální povolání, se kterými se v praktické části nesetkáme. Aditivní příspěvek u zdravotního pojištění platí pro fyzické osoby, které mají nárok na nemocenskou. Dodatečný příspěvek u pojištění pro případ dlouhodobé péče platí bezdětné osoby. Důchodové pojištění a pojištění nezaměstnanosti není pro OSVČ povinné. Vyměřovacím základem pro OSVČ je úhrn příjmů. (Lohn-info.de, 2023)

Maximální vyměřovací základy se mírně liší podle spolkových zemí. V praktické části bude uvažováno s novými spolkovými státy. Pro tyto spolkové země platí maximální vyměřovací základ pro zdravotní pojištění a pojištění pro případ dlouhodobé péče 4 987,5 € měsíčně a maximální vyměřovací základ pro důchodové pojištění a pojištění v nezaměstnanosti 7 100 € měsíčně. (Federální vláda Německa, 2023)

5.3 Úpravy základu daně

Německý daňový systém rozlišuje, zda poplatník žije sám nebo s partnerem.

V roce 2023 tvoří základní nezdanitelnou částku na poplatníka (tedy období naší slevy na poplatníka) 10 908 € pro nezadané a 21 816 € pro manželské páry.

Příspěvky na děti od roku 2023 dosahují 250 € měsíčně za každé dítě. Nezdanitelné části daně na děti se dělí na 2 části – část na vzdělání a část na životní minimum, tato nezdanitelná část dohromady dává 8 952 €. Není ale možné zároveň uplatňovat nezdanitelné části a pobírat příspěvky. (Ministerstvo financí Německa, 2022)

Nerudová (2014, s. 275) rozlišuje mezi speciálními a mimořádnými výdaji, které tvoří odečitatelné položky. **Speciální výdaje** tvoří příspěvky na sociální zabezpečení, ztráta minulých let, starobní úleva, hypoteční úroky, alimenty (max. 13 805 €), vzdělávací náklady (max. 6 000 €), penzijní připojištění (max. 25 639 €), uhrazená církevní daň a dary společnostem uvedeným v zákoně (max. 20 % z příjmů). **Mimořádnými výdaji** jsou myšleny výdaje spojené s nemocí, ošetřováním, pečovatelskou službou a péčí o handicapované děti.

5.4 Výpočet daně

Sazba daně

Sazba daně v Německu je daleko progresivnější než sazba daně v ČR. Jsou sestaveny daňové třídy, které mají různé míry zdanění. Manželé si navíc můžou zvolit, zda budou zdaňovat příjmy samostatně nebo ve společném jmění. (Široký, 2018, s. 289)

Tabulka 11 Sazby daně pro svobodné jedince (vlastní zpracování podle EStG)

Roční příjem v €	Sazba zdanění v %
0-10 908	0
10 909-15 999	14 - 23,97
16 000-62 809	23,97 - 42
62 809-277 825	42
277 826 a více	45

Tabulka 12 Sazby daně pro manžele (vlastní zpracování podle EStG)

Roční příjem v €	Sazba zdanění v %
0-21 816	0
21 817-31 999	14 - 23,97
32 000-125 618	23,97 - 42
125 619-555 650	42
555 651 a více	45

Daň ze mzdy

Tuto daň odvádí zaměstnavatel za zaměstnance po jejich zařazení do tzv. daňových tříd. Tyto třídy jsou společně s dalšími informacemi uvedené v systému elektronických karet tzv. ELStAM. Daňových tříd je 6, jsou rozdělené podle rodinného stavu a počtu jedinců v domácnosti. (simplegermany.com, 2023)

Vzorec výpočtu daňové povinnosti

Zdanitelný příjem dostaneme úpravou základu daně o položky nezdanitelné a odečitatelné. Následným výpočtem dostaneme daňovou povinnost, kterou poté ještě snížíme o příspěvky na děti.

Tabulka 13 Vzorec výpočtu daňové povinnosti (vlastní zpracování podle EStG)

Zdanitelný příjem v €	Vzorec pro výpočet daně	Hodnota proměnné
0-10 908	-	-
10 909-15 999	$[(979,18 * Y) + 1 400] * Y$	$Y = \frac{\text{zdanitelný příjem} - 10 908}{10 000}$
16 000-62 809	$[(192,59 * Z) + 2 397] * Z$	$Z = \frac{\text{zdanitelný příjem} - 15 999}{10 000}$
62 809-277 825	$(0,42 * X) - 9 972,98$	X=zdanitelný příjem v €↑
277 826 a více	$(0,45 * X) - 18 307,73$	X=zdanitelný příjem v €↑

5.5 Zdaňovací období

Podobně jako u daně z příjmu právnických osob je zdaňovacím obdobím kalendářní rok, a přiznání musí být odevzdáno nejpozději do 31. srpna 2023, pokud využívá poplatník služeb daňového poradce, prodlužuje se lhůta o 7 měsíců. (wiwo.de, 2023)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 KOMPARATIVNÍ ANALÝZA MODELOVÝCH PŘÍKLADŮ

V této kapitole budou porovnány výpočty daně z příjmu fyzických osob na modelových příkladech v obou daňových soustavách. Následně bude poukázáno na rozdíly ve výši zdanění a odvodů na sociální pojištění. První tři příklady budou počítat s daní z příjmů ze závislé činnosti a budou rozděleny podle úrovně příjmů na minimální, průměrné a nadprůměrné. Čtvrtý příklad bude zaměřen na živnostníka a daň z příjmů ze samostatné činnosti, a pátý příklad bude zaměřen na zdaňování rodiny. Každý příklad bude doplněn o grafické znázornění rozdílů. Úvodní zadání bude vždy platit pro oba případy, ale bližší informace budou uvedeny až v příslušných podkapitolách. Částky jsou upravené tak, aby odpovídali životním standardům v příslušné zemi. Pro demonstraci budou v příkladech zahrnuté různé výdajové položky odpovídající příjmovým skupinám. Výpočty zdravotního a sociálního pojištění vychází z ročních částek. V případech, kdy příjem poplatníka není stanoven zákonem či statistikou (minimální a průměrná mzda), se poměr příjmů podobá poměrům daným těmito údaji. Veškeré částky pro srovnání budou převáděny podle kurzu ČNB k 1. 1. 2023, tento kurz činí $1 \text{ €} = 24,115 \text{ Kč}$.

6.1 Daňové zatížení zaměstnance s minimální mzdou

Pan Osamělý je svobodný, bezdětný muž. Je věřící a pracuje jako noční hlídač. Za svou práci dostává minimální mzdu. Třikrát ročně chodí darovat krev a jednou ročně přispívá na charitu.

6.1.1 Výpočet v modelu ČR

Nejprve je třeba zjistit minimální mzdu, ta činí 17 300 Kč pro rok 2023. Pan Osamělý tedy dosahuje roční hrubé mzdy ve výši 207 600 Kč. Dále si může snížit základ daně o nezdanitelné položky darování krve (celkem 9 000 Kč) a bezúplatného plnění – daru na charitu (1 050 Kč). Podmínky pro uplatnění těchto nezdanitelných položek jsou minimálně 2 % ze základu daně nebo 1 000 Kč a maximálně 30 % základu daně, obě tyto podmínky pan Osamělý splňuje. Po odečtení nezdanitelných položek, zaokrouhlením a uplatněním sazby vyjde daň před slevami 29 625 Kč. Základní sleva na poplatníka činí 30 840 Kč ročně. Jelikož bez uplatnění daňového zvýhodnění, nesmí výsledná daň být záporná, je daňová povinnost rovna 0. Po zvážení sociálního pojištění můžeme spočítat výsledné zatížení fyzické osoby. V tabulce č. 14 je uvedený výpočet daňové povinnosti a zatížení pana Osamělého v ČR.

Tabulka 14 Výpočet daňové povinnosti poplatníka s minimální mzdou v ČR v roce 2023 (vlastní zpracování)

Položka výpočtu	Hodnota
Hrubá mzda	207 600 Kč
Darování krve	9 000 Kč
Bezúplatné plnění	1 050 Kč
Snížený základ daně	197 550 Kč
Zaokrouhlený základ daně	197 500 Kč
Daň před slevami (15 %)	29 625 Kč
Sleva na poplatníka	30 840 Kč
Daňová povinnost	0 Kč
Zdravotní pojištění zaměstnance (4,5 %)	9 342 Kč
Sociální zabezpečení zaměstnance (6,5 %)	13 494 Kč
Pojištění celkem	22 836 Kč
Čistá mzda	184 764 Kč
Efektivní daňová sazba	0 %
Pojistné zatížení	11,00 %
Celkové zatížení	11,00 %

6.1.2 Výpočet v modelu Německa

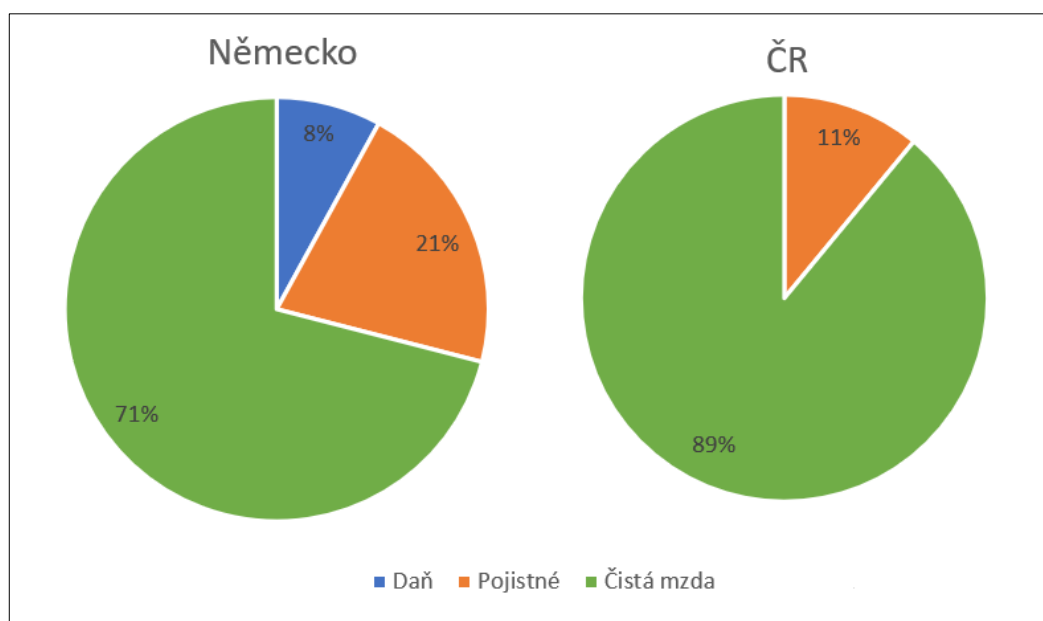
Minimální mzda činí v Německu 1 987 €. Roční hrubý příjem pana Osamělého, pokud by bydlel v Německu, by činil 23 844 €. Německý daňový systém bohužel neumožňuje snížení daňového základu dárcovstvím krve, pan Osamělý může tedy alespoň využít speciálních výdajů a odepsat si dar charitě 100 €. Dar nepřesahuje hodnotu 20 % z příjmů, takže pan Osamělý splňuje podmínky. Dále si může poplatník odepsat paušální částku na udržení zaměstnání v hodnotě 1 230 €. Následně si může poplatník odepsat zaplacenou církevní daň v minulém roce v hodnotě 150 €. To nás ponechává se sníženým daňovým základem 22 364 €. Pro výpočet daňové povinnosti je nutné určit, do jaké kategorie příjmu spadá. S pomocí tabulky č. 14 zjistíme, že spadá do třetí kategorie: 16 000-62 809. Následně je potřeba určit proměnou Z : $Z = \frac{22\,364 - 15\,999}{10\,000} = 0,6365$. Dosazením do vzorce: $\{[(192,59 * Z) + 2\,397] * Z\}$ vyjde výsledná daň z příjmů 1 604 €. Pan Osamělý bude v Německu navíc podroben církevní dani, jako věřící. Pokud budeme uvažovat, že pan Osamělý bydlí v nové spolkové zemi, činí sazba církevní daně 9 %. Dále bude poplatník podroben solidární přírážce (5,5 % daně z příjmů). Po zvážení sociálního pojištění můžeme spočítat výsledné zatížení fyzické osoby. V tabulce č. 15 je zobrazen kompletní výpočet daňové povinnosti a zatížení.

Tabulka 15 Výpočet daňové povinnosti poplatníka s minimální mzdou v Německu v roce 2023 (vlastní zpracování)

Položka výpočtu	Hodnota
Hrubá mzda	23 844 €
Paušální výdaje na udržení zaměstnání	1 230 €
Dary	100 €
Církevní daň minulého roku	150 €
Snížený základ daně	22 364 €
Daň z příjmů	1 604 €
Církevní daň	145 €
Solidární přirážka	89 €
Celková daňová povinnost	1 838 €
Zdravotní pojištění zaměstnance (8,1 %)	1 932 €
Pojištění nezaměstnanosti zaměstnance (1,3 %)	310 €
Důchodové pojištění zaměstnance (9,3 %)	2 218 €
Pojištění dlouhodobé péče zaměstnance (1,875 %)	448 €
Pojištění celkem	4 908 €
Čistá mzda	17 098 €
Efektivní daňová sazba	7,70 %
Pojistné zatížení	20,58 %
Celkové zatížení	28,28 %

6.1.3 Srovnání výsledků zatížení poplatníka s minimální mzdou

Z modelového příkladu je jednoznačné, že víc odvede poplatník, který pracuje za minimální mzdu v Německu. Základ daně českého poplatníka je navíc snížen o bezúplatné plnění v podobě darování krve, tento způsob ponížení se v německé daňové soustavě nevyskytuje. Výsledná daňová povinnost českého poplatníka je nulována základní slevou na poplatníka. Základní nezdanitelnou částku sice najedeme i v německém systému, ale poníží základ daně nikoliv daňovou povinností jako v českém systému. Německý poplatník si může na rozdíl od českého odepsat zaplacenou církevní daň minulých let, nicméně ji pak musí odvést v roce aktuálním. Minimální mzda v Německu je sice 2,77x větší než v ČR, ale Německý poplatník odvede na daních a pojistném v přepočtu o 139 844 Kč více. Grafické zpracování srážek na hrubé mzdě je zobrazeno na obrázku č. 6.

Obrázek 6 Grafické srovnání srážek na hrubé mzdě při minimální mzdě v roce 2023 (vlastní zpracování)

6.2 Daňové zatížení zaměstnance s průměrnou mzdou

Pan Průměrný je svobodný muž. Pracuje jako manažer v jedné pobočce obchodního řetězce a zaměstnavatel mu poskytuje služební auto. Přispívá si na penzijní spoření a není věřící.

6.2.1 Výpočet v modelu ČR

Průměrná mzda v ČR v roce 2023 dosahuje výše 40 232 Kč (Český statistický úřad, 2023). Pan Průměrný také využívá služebního auta – Škoda Octavia se vstupní cenou 900 000 Kč. Každý měsíc se mu tedy započítává příjem v hodnotě 9 000 Kč (1 % ze vstupní ceny). To znamená, že jeho hrubý, roční příjem činí po zaokrouhlení 590 800 Kč. Pan Průměrný si přispívá na doplňkové penzijní spoření 3 000 Kč měsíčně, má tedy nárok na plný odpočet ve výši 24 000 Kč. Po odečtení a zaokrouhlení na stovky dolů vyjde snížený základ daně 566 800 Kč a daň před slevami 85 020 Kč. Uplatňuje pouze základní slevu na poplatníka ve výši 30 840 Kč. Výsledná daňová povinnost tedy vychází 54 180 Kč. Po výpočtu sociálního pojištění zjistíme daňové a pojistné zatížení pana Průměrného.

Tabulka 16 Výpočet daňové povinnosti poplatníka s průměrnou mzdou v ČR v roce 2023 (vlastní zpracování)

Položka výpočtu	Hodnota
Hrubá mzda	482 784 Kč
Služební auto	108 000 Kč
Dílčí základ daně zaokrouhlený	590 800 Kč
Penzijní spoření	24 000 Kč
Snížený základ daně	566 800 Kč
Daň před slevami (15 %)	85 020 Kč
Sleva na poplatníka	30 840 Kč
Daňová povinnost	54 180 Kč
Zdravotní pojištění zaměstnance (4,5 %)	26 586 Kč
Sociální pojištění zaměstnance (6,5 %)	38 401 Kč
Pojištění celkem	64 987 Kč
Čistá mzda	363 617 Kč
Efektivní daňová sazba	9,17 %
Pojistné zatížení	11,00 %
Celkové zatížení	20,17 %

6.2.2 Výpočet v modelu Německa

Jelikož se průměrná mzda liší v závislosti na spolkové zemi a pohlaví, budeme uvažovat s průměrnou mzdou 4 000 €. Jeho roční plat je tedy 48 000 €. Také využívá služebního vozidla Volkswagen Golf s pořizovací cenou 40 000 € a bydlí 10 kilometrů od svého pracoviště. Dodatečný měsíční příjem plynoucí z využívání vozidla je tedy 520 € (1 % + 0,03 % za kilometr vzdálenosti). Od příjmů si odečítá náklady na udržení svého zaměstnání v reálné výši 1 500 € a platbu penzijního spoření 3 000 €. Po odečtení vychází snížený základ daně 49 740 €, což posouvá poplatníka do kategorie zdanění 23,97 % - 42 %. Použijeme tedy stejný vzorec jako u prvního příkladu. Hodnota proměnné se rovná 3,3741 a celková daň z příjmů se rovná 10 281 €. Dále bude přičtena solidární přírážka 567 € a vypočítáno pojištění. Jelikož nemá dítě, bude platit dodatečný příspěvek 0,35 % u pojištění pro případ dlouhodobé péče. Veškeré výpočty jsou uvedeny v tabulce č. 17.

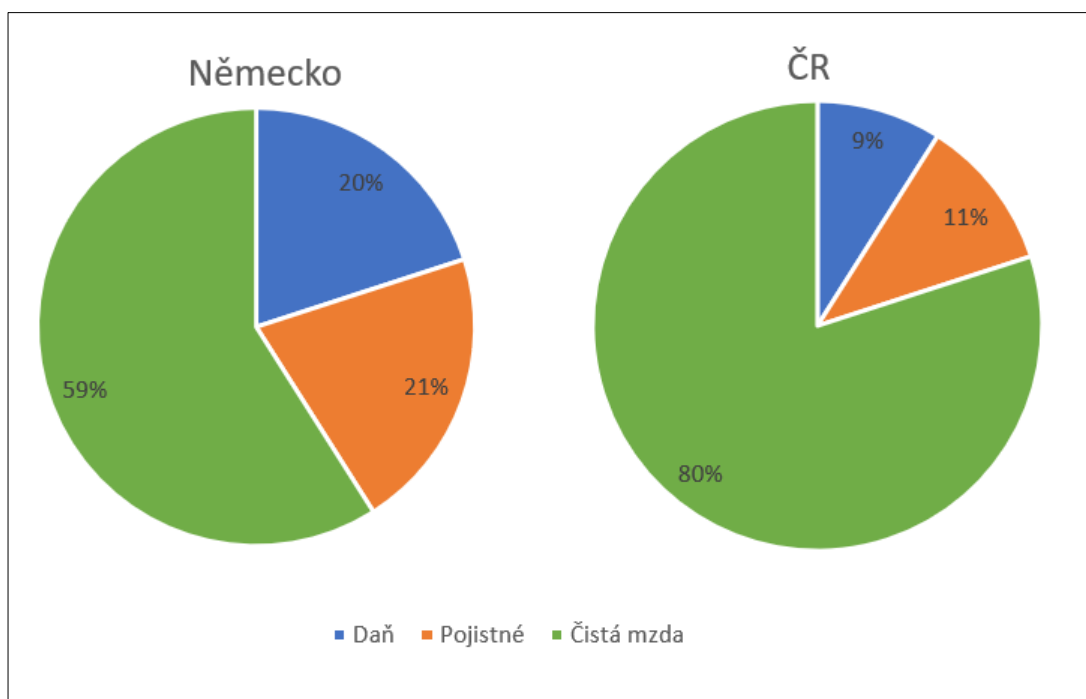

Tabulka 17 Výpočet daňové povinnosti poplatníka s průměrnou mzdou v Německu v roce 2023 (vlastní zpracování)

Položka výpočtu	Hodnota
Hrubá mzda	48 000 €
Služební auto	6 240 €
Úhrn příjmů	54 240 €
Výdaje na udržení zaměstnání	1 500 €
Penzijní spoření	3 000 €
Snížený základ daně	49 740 €
Daň z příjmů	10 281 €
Solidární přírážka	567 €
Daňová povinnost	10 848 €
Zdravotní pojištění zaměstnance (8,1 %)	4 394 €
Pojištění nezaměstnanosti zaměstnance (1,3 %)	706 €
Důchodové pojištění zaměstnance (9,3 %)	5 045 €
Pojištění dlouhodobé péče zaměstnance (1,825 %)	990 €
Pojištění celkem	11 135 €
Čistá mzda	26 017 €
Efektivní daňová sazba	20 %
Pojistné zatížení	20,52 %
Celkové zatížení	40,52 %

6.2.3 Srovnání výsledků poplatníka s průměrnou mzdou

Na rozdíl od přechozího příkladu se poplatník v ČR již nevyhne placení daně i když ve srovnání s německým poplatníkem je celkové daňové zatížení snesitelnější. Oba systémy považují využívání služebního vozidla za zdanitelný příjem, i když Německo do výpočtu fakturuje i vzdálenost zaměstnance od bydliště. Průměrná mzda je v Německu poměrově 2,4x větší, ale progresivnější zdanění a solidární přírážka zapříčiní, že německý poplatník odvede na daních v přepočtu o 207 420 Kč více než poplatník v ČR. Průměrný podíl srážek na hrubé mzdě je zpracován na obrázku č. 7.

Obrázek 7 Grafické srovnání srážek na hrubé mzdě při průměrné mzdě v roce 2023 (vlastní zpracování)

6.3 Daňové zatížení zaměstnance s nadprůměrnou mzdou

Pan Bohatý je rozvedený muž s šestiletým synem. Syn je v péči manželky, která na něj uplatňuje daňové výhody. Pracuje z domu jako IT specialista a není věřící.

6.3.1 Výpočet v modelu ČR

Za svou práci si Pan Bohatý přijde na 180 000 Kč měsíčně. Jeho roční hrubý příjem tedy činí 2 160 000 Kč. Neuplatňuje žádné odečitatelné položky ani nezdánitelné části základu daně. Do částky 1 935 552 Kč platí sazba daně 15 %, všechny příjmy nad jsou zdaňovány zvýšenou sazbou 23 %. Daň před slevami vychází 341 957 Kč. Poplatník uplatňuje pouze základní slevu na poplatníka ve výši 30 840 Kč. Výsledná daňová povinnost je tedy 311 117 Kč. Maximální vyměřovací základ u zdravotního pojištění byl zrušen a zdravotní pojištění hrazené zaměstnancem se rovná 97 200 Kč. Maximální vyměřovací základ u sociálního zabezpečení je stejný jako hranice pro zvýšenou sazbu daně – 48násobek průměrné mzdy. Sociální zabezpečení hrazené zaměstnancem tedy vychází 125 811 Kč. Shrnutí výpočtu a výpočet celkového zatížení pana Bohatého je v tabulce č. 18.

Tabulka 18 Výpočet daňové povinnosti poplatníka s nadprůměrnou mzdou v ČR v roce 2023 (vlastní zpracování)

Položka výpočtu	Hodnota
Hrubá mzda (základ daně)	2 160 000 Kč
Daň před slevami (15 % a 23 %)	341 957 Kč
Sleva na poplatníka	30 840 Kč
Daňová povinnost	311 117 Kč
Zdravotní pojištění zaměstnance (4,5 %)	97 200 Kč
Sociální pojištění zaměstnance (6,5 %)	125 811 Kč
Pojištění celkem	223 011 Kč
Čistá mzda	1 625 872 Kč
Efektivní daňová sazba	14,40 %
Pojistné zatížení	10,32 %
Celkové zatížení	24,72 %

6.3.2 Výpočet v modelu Německa

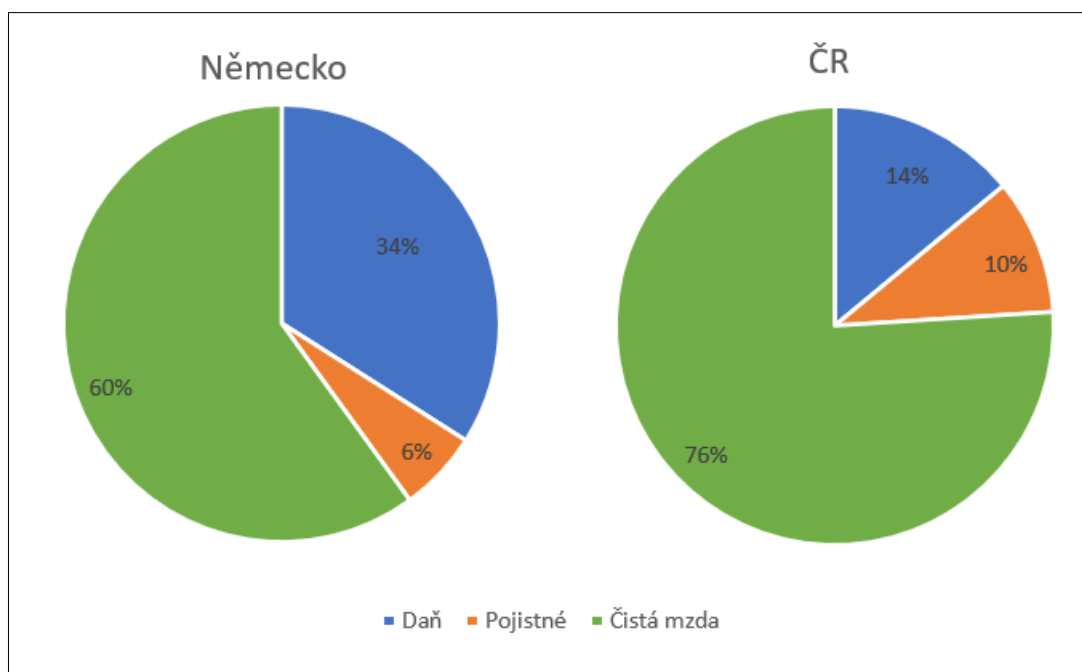
V Německu si pan Bohatý za svou práci přijde na 19 000 € měsíčně. Svůj roční hrubý příjem může ponížít o alimenty placené manželce v hodnotě 2 000 € měsíčně, roční paušální náklady na udržení zaměstnání 1 230 € a náklady na home-office 2 000 € ročně. Snížený základ daně se rovná 200 770 €, to posouvá poplatníka do čtvrté kategorie zdanění. K výpočtu daně použijeme vzorce: $[(0,42 \cdot X) - 9\,972,98]$, přičemž proměnná X se rovná ročnímu zdanitelnému příjmu. Výsledná daň z příjmů bude 74 351 €. Po přičtení solidární přírážky se celková daňová povinnost pana Bohatého rovná 78 441 €. Po přihlídnutí k maximálním vyměřovacím základům 85 200 € pro důchodové pojištění a pojištění nezaměstnanosti vychází odvody z těchto pojištění 7 924 € a 1 108 €. Pro zdravotní pojištění a pojištění v případě dlouhodobé péče platí roční maximální vyměřovací základ 59 850 €. Zaměstnanec odvádí 4 848 € na zdravotní pojištění a 913 € na pojištění pro případ dlouhodobé péče. Shrnutí výpočtu a výpočet celkového daňového zatížení je shrnut v tabulce č. 19.

Tabulka 19 Výpočet daňové povinnosti poplatníka s nadprůměrnou mzdou v Německu v roce 2023 (vlastní zpracování)

Položka výpočtu	Hodnota
Hrubá mzda	228 000 €
Paušální výdaje na udržení zaměstnání	1 230 €
Výdaje na home-office	2 000 €
Výživné na dítě	24 000 €
Snížený základ daně	200 770 €
Daň z příjmů	74 351 €
Solidární přírážka	4 090 €
Daňová povinnost	78 441 €
Zdravotní pojištění zaměstnance (8,1 %)	4 848 €
Pojištění nezaměstnanosti zaměstnance (1,3 %)	1 108 €
Důchodové pojištění zaměstnance (9,3 %)	7 924 €
Pojištění dlouhodobé péče zaměstnance (1,525 %)	913 €
Pojištění celkem	14 793 €
Čistá mzda	134 766 €
Efektivní daňová sazba	34,40 %
Pojistné zatížení	6,49 %
Celkové zatížení	40, 89 %

6.3.3 Srovnání výsledků poplatníka s nadprůměrnou mzdou

V obrázku č. 8 je znázorněn podíl daně a pojistného na hrubé mzdě poplatníka. Příznivost maximálních vyměřovacích základů v Německu vůči tamějším nadprůměrným mzdám znamená, že by poplatník odvedl na pojistném v Německu pouze o 133 723 Kč více než poplatník s nadprůměrnou mzdou v ČR, což je o 69 811 Kč méně než rozdíl mezi poplatníky v příkladu s průměrnou mzdou. V daňových odvodech se projevila klouzavá progresivita české sazby, ovšem efektivní daňová sazba je o rovných 20 % menší než v Německu. To znamená, že i přestože by pan Bohatý měl v Německu hrubý příjem o 3 338 220 Kč větší, odvedl by na daních o 1 580 487 Kč více.

Obrázek 8 Grafické srovnání srážek na hrubé mzdě při nadprůměrné mzdě v roce 2023 (vlastní zpracování)

6.4 Daňové zatížení živnostníka

Pan Podnikavý je svobodný mladý muž, který bydlí v hlavním městě a podniká jako malíř. Je věřící a v minulém roce dosáhl ztráty. Neuplatňuje žádné speciální slevy a platí jenom povinné pojištění.

6.4.1 Výpočet v modelu ČR

Pan Podnikavý si za svou práci přijde na 60 000 Kč hrubého měsíčního příjmu. Jeho reálné náklady tvořily v tomto roce 300 000 Kč. V minulém roce dosáhl ztráty 20 000 Kč. Základem daně pro příjmy ze samostatné činnosti jsou příjmy ponížené o náklady na jejich dosažení, zajištění a udržení. Jeho roční příjmy jsou 720 000 Kč a výdaje pouhých 300 000 Kč, pan Podnikavý se proto rozhodne využít paušálních výdajů v hodnotě 80 % z příjmů. Základem daně tedy bude 144 000 Kč, od něhož je možné odečíst ztrátu 20 000 Kč. Ponížený základ daně bude vynásoben sazbou 15 % a daň před slevami vyjde 18 600 Kč. Po započítání základní slevy na poplatníka, bude výsledná daňová povinnost nulová. Jelikož vyměřovací základ daně pro zdravotní pojištění a sociální zabezpečení nedosahuje minimálních vyměřovacích základů, odvede pan Podnikavý minimální zákonem stanovené odvody. Tyto odvody činí bez povinného nemocenského pojištění 67 987 Kč. Výpočet je shrnut v tabulce č. 20.

Tabulka 20 Výpočet daňové povinnosti živnostníka v ČR v roce 2023 (vlastní zpracování)

Položka výpočtu	Hodnota
Celkové příjmy	720 000 Kč
Paušální výdaje (80 %)	576 000 Kč
Základ daně	144 000 Kč
Ztráta minulých let	20 000 Kč
Snížený základ daně	124 000 Kč
Daň před slevami (15 %)	18 600 Kč
Sleva na poplatníka	30 840 Kč
Daňová povinnost	0 Kč
Zdravotní pojištění (13,5 %)	32 663 Kč
Sociální zabezpečení (29,2 %)	35 324 Kč
Pojištění celkem	67 987 Kč
Efektivní daňová sazba	0 %
Pojistné zatížení	9,44 %
Celkové zatížení	9,44 %

6.4.2 Výpočet v modelu Německa

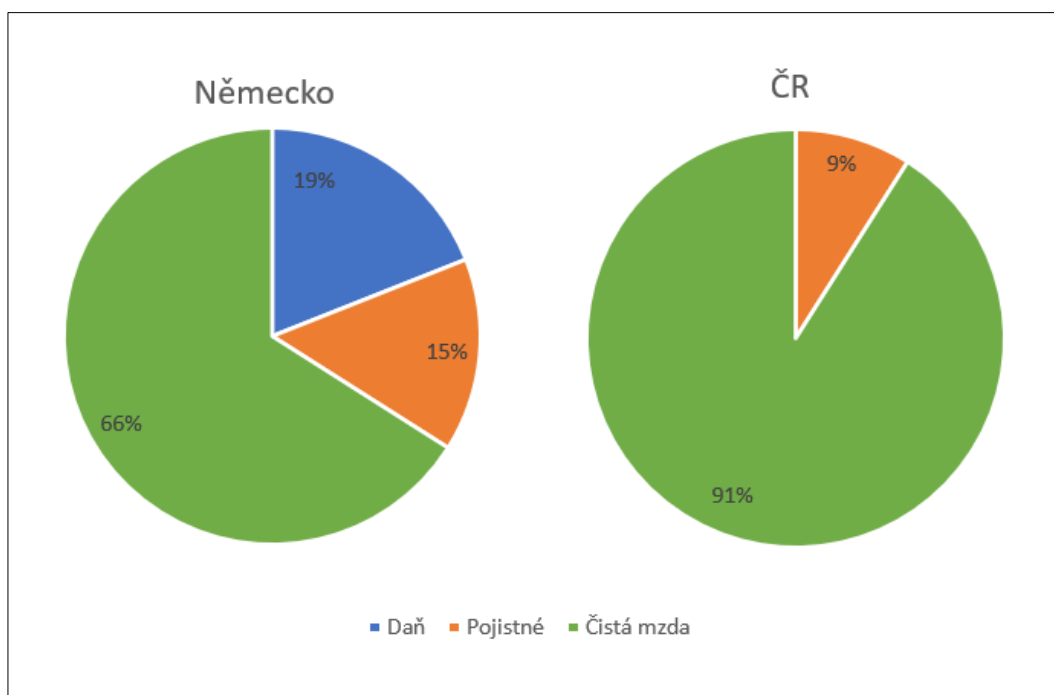
Pan Podnikavý by si za svou práci v Německu přišel na 6 000 € měsíčně. Jeho reálné náklady za celý rok tvořily 30 000 € a minulý rok dosáhl ztráty 2 000 €. Jelikož německý systém neumožňuje využití paušálních nákladů, využije poplatník nákladů reálných. Jeho daňovým základem, sníženým o ztrátu minulého roku, tedy bude 40 000 €. Dosazením do vzorce pro zdanitelné příjmy v rozmezí 16 000 – 62 809 vypočteme daň z příjmů fyzických osob 6 863 €. Dále přičteme solidární přírážku 378 €, církevní daň 575 € a živnostenskou daň. Živnostenskou daň platí v Německu všechny osoby provozující podnikání. Živnostenská daň má stejný základ jako daň z příjmů fyzických osob, sazbu 3,5 % a koeficient Berlína je 410 %. Její finální výše je 5 740 €. Pan Podnikavý dále hradí povinné zdravotní pojištění do maximálního vyměřovacího základu (bez nároku na nemocenskou) ve výši 9 097 € a pojištění pro případ dlouhodobé péče do maximálního vyměřovacího základu ve výši 2 035 €. Všechny výpočty a sazby jsou uvedeny v tabulce č. 21.

Tabulka 21 Výpočet daňové povinnosti živnostníka v Německu v roce 2023 (vlastní zpracování)

Položka výpočtu	Hodnota
Celkové příjmy	72 000 €
Reálné výdaje	30 000 €
Ztráta minulých let	2 000 €
Snížený základ daně	40 000 €
Daň z příjmů	6 863 €
Solidární přirážka	378 €
Církevní daň	575 €
Živnostenská daň	5 740 €
Daňová povinnost	13 556 €
Zdravotní pojištění (15,2 %)	9 079 €
Pojištění dlouhodobé péče (3,4 %)	2 035 €
Pojištění celkem	11 114 €
Efektivní daňová sazba	18,82 %
Pojistné zatížení	15,43 %
Celkové zatížení	34,25 %

6.4.3 Srovnání výsledků zdanění živnostníka

Český poplatník využil možnosti uplatnění paušálních nákladů pro řemeslnou živnost ve výši 80 %, a v kombinaci se základní slevou na poplatníka se tak vyhnul daňové povinnosti. Obě daňové soustavy umožňují ponížení základu daně o ztrátu z minulých let. Jelikož německý poplatník dosáhl v minulém roce ztráty, nemůže si odepsat zaplacenou církevní daň z minulého roku (jelikož žádnou neodvedl). Téměř polovinu zdanění na německé straně tvoří živnostenská daň, která se v české soustavě nevyskytuje. Pro větší snesitelnost pojistné zátěže, se německý poplatník vzdal důchodového pojištění, nemocenské i pojištění v nezaměstnanosti. Přesto odvedl na pojistném o 200 027 Kč více než v ČR. Poměr mezi hrubými příjmy živnostníků je 2,4. Grafické srovnání podílu daně a pojistného je zobrazen na obrázku č. 9.

Obrázek 9 Grafické srovnání srážek na hrubém příjmu při zdanění živnostníka v roce 2023 (vlastní zpracování)

6.5 Daňové zatížení rodiny

Pan Zadaný je ženatý muž s dvěma dětmi, čtyřletou dcerou a devítiletým synem. Pracuje jako učitel a jeho žena jako uklízečka, společně splácejí hypotéku. Do práce dojíždí společně MHD. Pan Zadaný si navíc platí penzijní a životní připojištění. Nejsou věřící.

6.5.1 Výpočet v modelu ČR

Český daňový systém neumožňuje zdaňovat manžele společně, budou proto zdaňováni každý zvlášť. Pan Zadaný si za svou práci přijde na měsíční mzdu 38 000 Kč a paní Zadaná 23 000 Kč. Od základu daně si může pan Zadaný odečíst nezdanitelné části základu daně, jako jsou úroky z hypotéky v roční výši 40 000 Kč a náklady na životní a penzijní spoření v maximální celkové výši 48 000 Kč. Výsledné daně před slevami vychází 55 200 Kč a 41 400 Kč. Tuto daň si mohou oba ponížit o základní slevu na poplatníka 30 840 Kč. Manželé se dohodli, že zvýhodnění na děti bude uplatňovat pan Zadaný. Ten si také uplatní slevu na školkovné ve výši minimální mzdy. Pro uplatnění slevy na manželku dosahuje paní Zadaná příjmů vyšších než 68 000 Kč. Pan Zadaný dosahuje díky daňovému zvýhodnění bonusu ve výši 30 464 Kč. Po výpočtu pojistného zjistíme celkové zatížení manželů zadaných. Tyto hodnoty jsou uvedeny v tabulce č. 22.

Tabulka 22 Výpočet daňové povinnosti rodiny v ČR v roce 2023 (vlastní zpracování)

Položka výpočtu	Pan Zadaný	Paní Zadaná
Hrubá mzda	456 000 Kč	276 000 Kč
Úroky z hypotéky	40 000 Kč	
Penzijní spoření	24 000 Kč	
Životní spoření	24 000 Kč	
Snížený základ daně	368 000 Kč	276 000 Kč
Daň před slevami (15 %)	55 200 Kč	41 400 Kč
Sleva na poplatníka	30 840 Kč	30 840 Kč
Školkové	17 300 Kč	
Daň po slevách	7 060 Kč	10 560 Kč
Daňové zvýhodnění na 2 děti	37 524 Kč	
Daňová povinnost/bonus	-30 464 Kč	10 560 Kč
Zdravotní pojištění zaměstnance (4,5 %)	20 520 Kč	12 420 Kč
Sociální zabezpečení zaměstnance (6,5 %)	29 640 Kč	17 940 Kč
Pojištění celkem	50 160 Kč	30 360 Kč
Čistá mzda	436 304 Kč	235 080 Kč
Efektivní daňová sazba	-6,68 %	3,82 %
Pojistné zatížení	11,00 %	11,00 %
Celkové zatížení	4,32 %	14,82 %
Daňové zatížení manželů	-2,71 %	
Pojistné zatížení manželů	11 %	
Celkové zatížení manželů	8,28 %	

6.5.2 Výpočet v modelu Německa

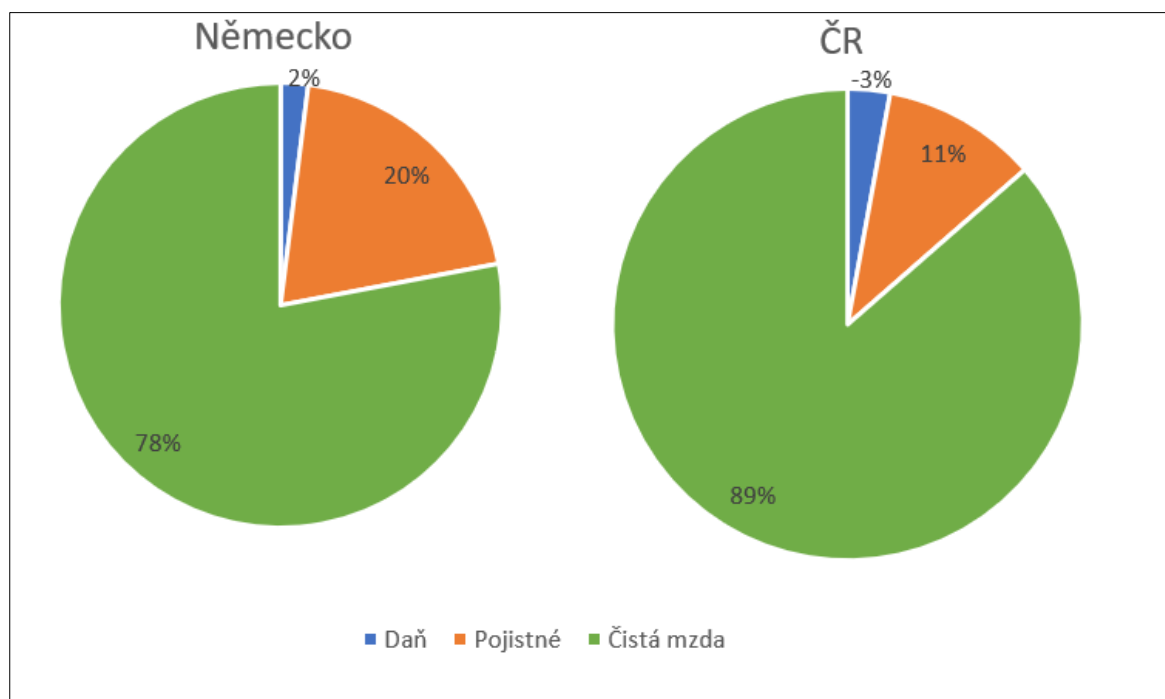
Jelikož umožňuje německý daňový systém společné zdanění manželů, budeme manžele Zadané zdaňovat v Německu společně. Společně dosahují hrubých příjmů 70 000 €. Podobně jako v ČR si mohou od základu odečíst úroky z hypotéky ve výši 4 000 € a penzijní spoření 2 500 €. Dále využijí paušálních nákladů na závislou činnost ve společné výši 2 460 € a nákladů na dopravu do práce hromadnou dopravou. Pokud budeme předpokládat, že bydlí 10 km od práce, činí tyto náklady 600 € (0,3x10x200 pracovních dnů) ročně pro každého. Dále si manželé odečtou nezdanitelné části základu daně na výživu a vzdělávání dětí ve výši 8 952 € za každé, toto uplatnění vyjde výhodněji než pobírání měsíčních příspěvků. Jelikož jsou manželé zdaňováni společně, bude výsledný základ daně vydělen dvěma. Proměnná Z se rovná 0,4969 a výsledná daň z příjmů bude 1 239 €. Po přičtení solidární přirážky 69 € se výsledná daňová povinnost manželů rovná 1 308 €. Po výpočtu pojistného můžeme zjistit společné zatížení manželů. Všechny výpočty jsou shrnuty v tabulce č. 23.

Tabulka 23 Výpočet daňové povinnosti rodiny v Německu v roce 2023 (vlastní zpracování)

Položka výpočtu	Rodina Zadaných
Hrubé mzdy	70 000 €
Výdaje na udržení zaměstnání	2 460 €
Úroky z hypotéky	4 000 €
Penzijní spoření	2 500 €
Doprava do práce MHD	1 200 €
Výživa a vzdělání dětí	17 904 €
Snížený základ daně	20 968 €
Daň z příjmů	1 239 €
Solidární přirážka	69 €
Daňová povinnost	1 308 €
Zdravotní pojištění zaměstnance (8,1 %)	5 670 €
Pojištění nezaměstnanosti zaměstnance (1,3 %)	910 €
Důchodové pojištění zaměstnance (9,3 %)	6 510 €
Pojištění dlouhodobé péče zaměstnance (1,525 %)	1 068 €
Pojištění celkem	14 158 €
Čistá mzda	54 534 €
Efektivní daňová sazba	1,86 %
Pojistné zatížení	20,22 %
Celkové zatížení manželů	22,08 %

6.5.3 Srovnání výsledků zdanění rodiny

Daňové odpočty a zvýhodnění na děti snižují efektivní sazbu daně u obou zemí, v ČR manželé dokonce dosáhli daňového bonusu. Německý systém neumožňuje snížení daňového základu o příspěvky na životní pojištění, ale umožňuje uplatňování nákladů na dopravu do zaměstnání hromadnou dopravou. Nicméně celkové zatížení je silně ovlivněno pojistnými odvody. Pan Zadaný alespoň nemusí platit 0,35 % přirážku pro případ dlouhodobé péče pro bezdětné. Celkem by odvedli manželé Zadaní v Německu na dani a pojistném o 312 346 Kč více než v ČR. Celkový podíl daně a pojistného na hrubé mzdě manželů je zobrazen na obrázku č. 10.

Obrázek 10 Grafické srovnání srážek na hrubé mzdě při zdanění rodiny v roce 2023
(vlastní zpracování)

7 HODNOCENÍ MODELOVÝCH PŘÍKLADŮ A DOPORUČENÍ

Ve všech modelových příkladech dochází k většímu zatížení německých daňových poplatníků. Je to dáno několika faktory. Jak bylo demonstrováno na modelových příkladech, jsou mzdy v Německu až 3x větší než mzdy v ČR. Nicméně vysoké příjmy často evokují vyšší životní náklady. Podle databáze Numbeo byly životní náklady v Německu v roce 2022 větší pouze 1,4x. To dělá z Německa na první pohled atraktivnější destinaci pro život, ale nemusí tomu být nutně tak.

Německé příjmy totiž podléhají mnohem progresivnější sazbě daně než příjmy v ČR, což je patrné zejména u vyšších příjmů, které ale v Německu převládají. Nízké zdanitelné příjmy jsou sice v Německu osvobozeny do částky 10 908 €, ale tato částka nedosahuje ani poloviny roční minimální mzdy, kdežto základní sleva na poplatníka snižuje daňovou povinnost poplatníka s minimální mzdou v ČR na nulu. Průměrné a vysoké zdanitelné příjmy z příkladů 2 a 3 jsou zdaňovány v průměru o 15,42 % vyšší sazbou v Německu.

Kde má ale ČR jasnou výhodu je zdaňování živnostníků. Existence paušálních výdajů a absence živnostenské daně dělá z ČR mnohem přívětivější a jednodušší prostředí pro živnostníky.

Co se týče zdaňování rodin s dětmi, Německo nabízí možnost společného zdanění manželů. Oba systémy poskytují daňové úlevy na děti v různých formách. V ČR formou daňového zvýhodnění, které se může „přehoupnout“ až do daňového bonusu. V Německu formou nezdanitelné části daně, která je výhodnější u vyšších příjmů, anebo měsíčních příspěvků na děti, které poplatník využije v případě, že by nevyužil plného odpočtu nezdanitelné části daně.

Daňovému systému ČR z pohledu poplatníka také prospívá absence menších daní. Jako v jednom z nejvíce ateistických států ani možnost zavádění církevní daně nehrozí. Podle průzkumu magazínu Die Tagespost (2020) se dokonce do roku 2060 sníží poplatníci církevní daně v Německu na polovinu. Solidární přírážka měla možná v minulosti svůj význam, nicméně není důvod, proč by nemohla být v současnosti zakomponována do sazby daně.

Další nespornou výhodou zdaňování příjmů v ČR je nízká účast na zdravotním pojištění a sociálním zabezpečení. Maximální vyměřovací základy jsou sice nastaveny přívětivěji vyšším platům v Německu, ale hrazení poloviny z celkového pojištění tíží německé zaměstnance více než v ČR.

Výsledky modelových příkladů byly do menší míry ovlivněny rozdíly mezi uznatelností některých výdajových položek v obou státech. Například daňová ztráta z minulých let je uznatelná v obou soustavách, ale darování krve a placení výživného nikoliv. Německé odečitatelné položky se obecně v závislé činnosti věnují více nákladům spojeným s výkonem povolání, jako jsou náklady na home-office, cestování do zaměstnání pomocí MHD a výdaje na udržení zaměstnání. Je logické, že tyto položky by měli ponížovat základ daně. Dle mého názoru by čeští poplatníci podobné položky ponížující základ daně uvítali.

Poplatníci v Německu mají tedy kromě vyšších platů, také vyšší náklady (spotřebitelské ceny, vyšší sazby daně, vyšší odvody na zdravotní pojištění a sociální zabezpečení). Avšak i přesto jsou rozdíly na čistých příjmech v Německu dostatečné pro pokrytí dodatečných životních nákladů, a to i v případě nepřívětivých podmínek zdanění živnostníků. Nejvýhodnější alternativou je však využití lepších platových podmínek v Německu a menších životních nákladů v ČR.

Z pohledu studenta ekonomie mi přijde milejší a férovější progresivní výpočet daní v Německu, ale z pohledu budoucího daňového poplatníka vítám jednoduchost českého daňového systému a jeho nízké sazby.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo porovnat daňové systémy ČR a Německa, zejména zdanění subjektů podléhajících dani z příjmů fyzických osob. V teoretické části práce byla nejdříve vysvětlena obecná definice daně, její funkce, náležitosti a rozdělení.

Následující kapitoly popisovaly složení daňových soustav ČR a Německa, a přispívání daní do státních rozpočtů. Dále byly krátce charakterizovány jednotlivé daně, které tvoří příslušné daňové soustavy. Ty jsou si podobné, i když v německé daňové soustavě nalezneme některé daně, které byly v daňové soustavě ČR dříve nebo se tam nevyskytují vůbec. Velká část teoretického zaměření práce byla věnována dani z příjmů fyzických osob a jejím nuancím. Z informací uvedených v této části vychází praktická část.

Teoretická část se věnovala výpočtu modelových příkladů poplatníků daně ze závislé činnosti, živnostníka a rodiny. Tyto příklady byly zadány s ohledem na rozdíl ve velikosti příjmů v obou zemích. Výpočet daně v obou zemích probíhá podobně. Nejdříve je potřeba určit úhrn příjmů, ponížít ho o vybrané položky, které jsou si mnohdy podobné, a vynásobit sazbou daně. Sazba daně je v ČR převážně lineární, a k progresivnímu zdanění dochází, až u příjmů, na které většina lidí nedosáhne. Zato sazba daně v Německu je progresivní i pro poplatníky s nízkými příjmy. Důležitou částí výpočtu sazby daně v Německu tvoří základní nezdanitelná částka na poplatníka. Tu sice v českém daňovém systému nenajdeme, zato ale český systém disponuje slevami na dani, které snižují výslednou daňovou povinnost, a nikoliv pouze základ daně. Výsledný výpočet je jednodušší v soustavě ČR. Následoval výpočet pojistného, který je přívětivější pro českého poplatníka, a určení zatížení subjektů jak daňového, tak pojistného.

Po každém modelovém příkladu následovalo srovnání a grafické znázornění srážek na hrubém příjmu poplatníka. Nakonec byly příklady shrnuty, a byly navrženy některá doporučení. Došel jsem k závěru, že díky vyšším platům v Německu je výhodné tam pracovat a žít i za cenu vyšších odvodů na dani a pojistném.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knižní zdroje

ALVARDO, Marry, Madalina CORTUT a Francesco DE LILLO. European Tax Handbook 2021. 32nd edition. Amsterdam:IBFD, 2021, 1340 s. ISBN 978-90-8722-690-9.

DVOŘÁKOVÁ, Veronika, Marcel PITTERLING a Hana SKALICKÁ. Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob ... 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, 289 s. ISBN 978-80-7598-315-2.

HEJDUKOVÁ, Pavlína. Veřejné finance: teorie a praxe. V Praze: C.H. Beck, 2015, xii. Beckovy ekonomické učebnice, 272 s. ISBN 978-80-7400-298-4.

JOCHUM, Heike a Phillip J. THIELE. Introduction to German Tax Law. 2. vydání. Boorberg, R. Verlag, 2018, 132 s. ISBN 341-50-6160-4.

KLIMEŠOVÁ, Ludmila. Daňová optimalizace. 2. aktualizované vydání. Praha: Ústav práva a právní vědy, 2018. Právo a management, 248 s. ISBN 978-80-8797-417-9.

KUBÁTOVÁ, Květa. Daňová teorie a politika. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018, 269 s. ISBN 978-80-7598-165-3.

MARKOVÁ, Hana. Daňové zákony ...: úplná znění platná k 1.1 2023. Praha: Grada, 2023, 312 s. ISBN 978-80-271-0023-1

NERUDOVÁ, Danuše. Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie. 4., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014, 344 s. ISBN 978-80-7478-626-6.

ŠIROKÝ, Jan. Daně v Evropské unii: daňové systémy všech 28 členských států EU, legislativní základy daňové harmonizace včetně judikátů SDEU, společný konsolidovaný základ daně (CCCTB), akční plán BEPS, zdanění finančního sektoru. 7. aktualizované a přepracované vydání. Praha: Leges, 2018, 382 s. Teoretik. ISBN 978-80-7502-274-5.

VANČUROVÁ, Alena a Hana ZÍDKOVÁ. Daňový systém ČR 2022. 16. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022, 364 s. ISBN 978-80-7676-362-3.

Internetové zdroje

Anwalt.org - Die Sozialversicherung: Was sind die 5 Sozialversicherungen?. Anwaltssuche: So finden Sie den richtigen Rechtsanwalt! [online]. Copyright © 2023 [cit. 08.04.2023].

Dostupné z: https://www.anwalt.org/sozialversicherung/#Das_Sozialversicherungssystem_in_Deutschland_Die_5_Saeulen_der_Sozialversicherung

Anwalt.org Katholische & Evangelische Kirchensteuer. Anwaltssuche: So finden Sie den richtigen Rechtsanwalt! [online]. Copyright © 2023 Anwalt.org [cit. 07.04.2023]. Dostupné z:

https://www.anwalt.org/kirchensteuer/#Wie_viele_Menschen_zahlen_Steuern_an_die_Kirche

ČSÚ. Český statistický úřad | Průměrné mzdy - 4. čtvrtletí 2022 ČSÚ [online] [cit. 08.04.2023]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cri/prumerne-mzdy-4-ctvrtleti-2022>

Die Tagespost - Kirchensteuerstatistik: Sparen trotz voller Kassen - Katholische Zeitung für Politik, Gesellschaft und Kultur [online]. Dostupné z: <https://www.die-tagespost.de/kirche/bistuemer/kirchensteuerstatistik-sparen-trotz-voller-kassen-art-220679>

Europa.eu - DPH – pravidla a sazby - Your Europe. Sorry - 395903614 [online]. Dostupné z: https://europa.eu/youreurope/business/taxation/vat/vat-rules-rates/index_cs.htm

Federální vláda Německa [online]. Copyright © 2023 Presse [cit. 09.04.2023]. Dostupné z: <https://www.bundesregierung.de/breg-de/suche/beitragsbemessungsgrenzen-2023-2133570>

Finance.cz - daně, banky, kalkulačky, spoření, kurzy měn [online]. Copyright © 1997 [cit. 14.03.2023]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/dane-a-mzda/majetkove-dane/silnicni-dan/vymezeni-dane/>

Finanční správa - Obecné informace | Fyzické osoby | Daň z příjmů | Daně | Daně | Finanční správa. [online]. [cit. 18.03.2023]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/fyzicke-osoby/obecne-informace>

KStG - Einzelnorm. Gesetze im Internet [online]. [cit. 25.04.2023]. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/kstg_1977/_7.html

Lohn-info - Sozialversicherungsbeiträge 2023, Beitragssätze und Rechengrößen. Lohnabrechnung und Gehaltsabrechnung [online]. Copyright © 2007 [cit. 08.05.2023]. Dostupné z: <https://www.lohn-info.de/sozialversicherungsbeitraege2023.html>

Měšec.cz - Sociální a zdravotní pojištění 2023 - Měšec.cz - váš průvodce finančním světem [online]. Copyright © 1997 [cit. 08.04.2023]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/danovy-portal/dan-z-prijmu/socialni-a-zdravotni-pojisteni/>

Ministerstvo financí ČR. Ministerstvo financí ČR - Měsíční pokladní plnění státního rozpočtu v roce 2023 | 2023 | [online]. Copyright © 2005 [cit. 16.03.2023]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/plneni-statniho-rozpocetu/2023/mesicni-pokladni-plneni-sr-50243>

Ministerstvo financí Německa - Unsere Meilensteine. [online]. Copyright © Bundesministerium der Finanzen [cit. 05.04.2023]. Dostupné z: <https://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/FAQ/faq-die-neue-grundsteuer.html>

Ministerstvo financí Německa - Unsere Meilensteine. [online]. Copyright © Bundesministerium der Finanzen [cit. 12.04.2023]. Dostupné z: <https://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Standardartikel/Themen/Steuern/das-aendert-sich-2023.html>

Ministerstvo zdravotnictví ČR - Veřejné zdravotní pojištění [online]. [cit. 13.03.2023]. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/verejne-zdravotni-pojisteni-2/>

Numbeo.com Europe: Cost of Living Index by Country 2022. [online]. Copyright © 2009 [cit. 03.05.2023]. Dostupné z: https://www.numbeo.com/cost-of-living/rankings_by_country.jsp?title=2022&ion=150

Podnikas.cz - Teorie zdanění Podnikas.cz - Podnikání, daně a finance [online]. [cit. 13.03.2023] Dostupné z: <https://www.podnikas.cz/teorie-zdaneni/>

Podnikatel.cz - Jaké příjmy patří mezi příjmy z kapitálového majetku? největší server pro podnikatele v ČR [online]. Copyright © 1997 [cit. 07.04.2023]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/jake-prijmy-patri-mezi-prijmy-z-kapitaloveho-majetku/>

Simplegermany.com Tax Class In Germany Explained [Easy 2023 English Guide]. Simple Germany [online]. Copyright © All Rights Reserved. Simple Germany is a trademark registered in the European Union. [cit. 06.04.2023]. Dostupné z: <https://www.simplegermany.com/tax-class-germany/>

Welcome Center Germany - Trade Tax in Germany (Gewerbesteuer). We love to help! [online]. Copyright © 2023 affiliated with [cit. 05.04.2023]. Dostupné z: <https://www.welcome-center-germany.com/post/trade-tax-in-germany-gewerbesteuer>

Wiwo.de - Steuererklärung Frist: Fristen der Steuerjahre 2022 & 2023. WirtschaftsWoche: Das führende Wirtschaftsmagazin | WiWo [online]. Copyright © Handelsblatt GmbH [cit. 08.05.2023]. Dostupné z: <https://www.wiwo.de/finanzen/stuern-recht/frist-fuer-die-steuererklaerung-das-sind-die-abgabefristen-fuer-die-steuererklaerung-2022-und-2023/27674424.html>

Zoll online - Kraftfahrzeugsteuer. [online]. Copyright © Generalzolldirektion [cit. 18.04.2023]. Dostupné z: https://www.zoll.de/DE/Unternehmen/Kraftfahrzeugsteuer/kraftfahrzeugsteuer_node.html

Zoll online - Verbrauchsteuersätze. [online]. Copyright © Generalzolldirektion [cit. 08.04.2023]. Dostupné z: https://www.zoll.de/DE/Fachthemen/Steuern/Verbrauchsteuern/Grundsuetzliche-Regelungen/Verbrauchsteuersaetze/verbrauchsteuersaetze_node.html

235/2004 Sb. Zákon o dani z přidané hodnoty. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 14.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-235>

261/2007 Sb. Zákon o stabilizaci veřejných rozpočtů. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 18.03.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2007-261>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČR Česká republika

DPH Daň z přidané hodnoty

DPČ Dohoda o pracovní činnosti

DPP Dohoda o provedení práce

FO Fyzická osoba

ELStAM Elektronischen LohnSteuerAbzugsMerkmale

EStG Einkommensteuer

KStG Körperschaftsteuergesetz

MHD Městská hromadná doprava

OBZP Osoba bez zdanitelných příjmů

OSS Organizační složky státu

OSVČ Osoba samostatně výdělečně činná

PO Právnícká osoba

ZD Základ daně

ZTP/P Karta prokazující zdravotní postižení

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Předmět daně (zdroj: Vančurová a Zidková, 2022, s. 8)	13
Obrázek 2 Plnění daní do státního rozpočtu ČR za rok 2022 (vlastní zpracování dle Ministerstvo financí ČR, 2023)	16
Obrázek 3 Daňový systém ČR (vlastní zpracování dle Marková, 2023)	17
Obrázek 4 Plnění daní do rozpočtu federální vlády Německa za rok 2022 (vlastní zpracování dle Ministerstva financí Německa)	32
Obrázek 5 Daňová soustava Německa (vlastní zpracování)	33
Obrázek 6 Grafické srovnání srážek na hrubé mzdě při minimální mzdě v roce 2023 (vlastní zpracování)	47
Obrázek 7 Grafické srovnání srážek na hrubé mzdě při průměrné mzdě v roce 2023 (vlastní zpracování)	50
Obrázek 8 Grafické srovnání srážek na hrubé mzdě při nadprůměrné mzdě v roce 2023 (vlastní zpracování)	53
Obrázek 9 Grafické srovnání srážek na hrubém příjmu při zdanění živnostníka v roce 2023 (vlastní zpracování)	56
Obrázek 10 Grafické srovnání srážek na hrubé mzdě při zdanění rodiny v roce 2023 (vlastní zpracování)	59

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1</i> Zjednodušené schéma výpočtu základu daně (vlastní zpracování).....	18
<i>Tabulka 2</i> Hodnoty paušálních výdajů (vlastní zpracování dle Marková, 2023, s. 15).....	25
<i>Tabulka 3</i> Sazby sociálního pojištění pro fyzické osoby v roce 2023(vlastní zpracování) .	27
<i>Tabulka 4</i> Příklady nezdanitelných částí základu daně v roce 2023 (vlastní zpracování dle Marková, 2023, s. 19-20)	28
<i>Tabulka 5</i> Slevy na dani v roce 2023 (vlastní zpracování dle Marková, 2023, s. 20)	29
<i>Tabulka 6</i> Daňové zvýhodnění v roce 2023 (vlastní zpracování dle Marková, 2023, s. 20)	30
<i>Tabulka 7</i> Schéma výpočtu DPFO (vlastní zpracování)	30
<i>Tabulka 8</i> Příklad výpočtu živnostenské daně (vlastní zpracování)	35
<i>Tabulka 9</i> Nezdanitelné části základu daně (zdroj: Široký, 2018, s. 290)	36
<i>Tabulka 10</i> Sazby sociálního pojištění pro zaměstnance v roce 2023 (vlastní zpracování dle Lohn-info.de, 2023).....	39
<i>Tabulka 11</i> Sazby daně pro svobodné jedince (vlastní zpracování podle EStG)	41
<i>Tabulka 12</i> Sazby daně pro manžele (vlastní zpracování podle EStG)	41
<i>Tabulka 13</i> Vzorec výpočtu daňové povinnosti (vlastní zpracování podle EStG)	42
<i>Tabulka 14</i> Výpočet daňové povinnosti poplatníka s minimální mzdou v ČR v roce 2023 (vlastní zpracování)	45
<i>Tabulka 15</i> Výpočet daňové povinnosti poplatníka s minimální mzdou v Německu v roce 2023 (vlastní zpracování)	46
<i>Tabulka 16</i> Výpočet daňové povinnosti poplatníka s průměrnou mzdou v ČR v roce 2023 (vlastní zpracování)	48
<i>Tabulka 17</i> Výpočet daňové povinnosti poplatníka s průměrnou mzdou v Německu v roce 2023 (vlastní zpracování)	49
<i>Tabulka 18</i> Výpočet daňové povinnosti poplatníka s nadprůměrnou mzdou v ČR v roce 2023 (vlastní zpracování)	51
<i>Tabulka 19</i> Výpočet daňové povinnosti poplatníka s nadprůměrnou mzdou v Německu v roce 2023 (vlastní zpracování)	52
<i>Tabulka 20</i> Výpočet daňové povinnosti živnostníka v ČR v roce 2023 (vlastní zpracování)	54
<i>Tabulka 21</i> Výpočet daňové povinnosti živnostníka v Německu v roce 2023 (vlastní zpracování)	55
<i>Tabulka 22</i> Výpočet daňové povinnosti rodiny v ČR v roce 2023 (vlastní zpracování)	57
<i>Tabulka 23</i> Výpočet daňové povinnosti rodiny v Německu v roce 2023 (vlastní zpracování)	58